

Doctrinale altum sive Liber parabolarum

<https://hdl.handle.net/1874/342137>

ora

qu,
5

E. qu,
215

Rariora

7. **Alanus a b Insulis**, Doctrinale altum sive liber parabolarum metricum cum glossa. Deventer, Jac. van Breda [14]92. 4o.

E. 4o. 2151

Typen 3, 6, 7. — HMT 66 (114)e. — HC 379. — CA 55. — Peddie I p. 13. — Pr. 9059.

Samengeb. met nr. 6 en 9. — In den catalogus van 1608.

9. **Albertanus Causidicus Brixianus**, De arte loquendi et tacendi. Deventer, Jac. van Breda 1490. 4o. min.

E. 4o. 2152

Typen 4, 6. — HMT 66 (114). — Rubr. α . — HC 407. — CA 67 en suppl. III. — Peddie I p. 14. — Pell. 263. — Pr. 9052. — Bl. 1 (titelhoutsn.) ontbreekt.

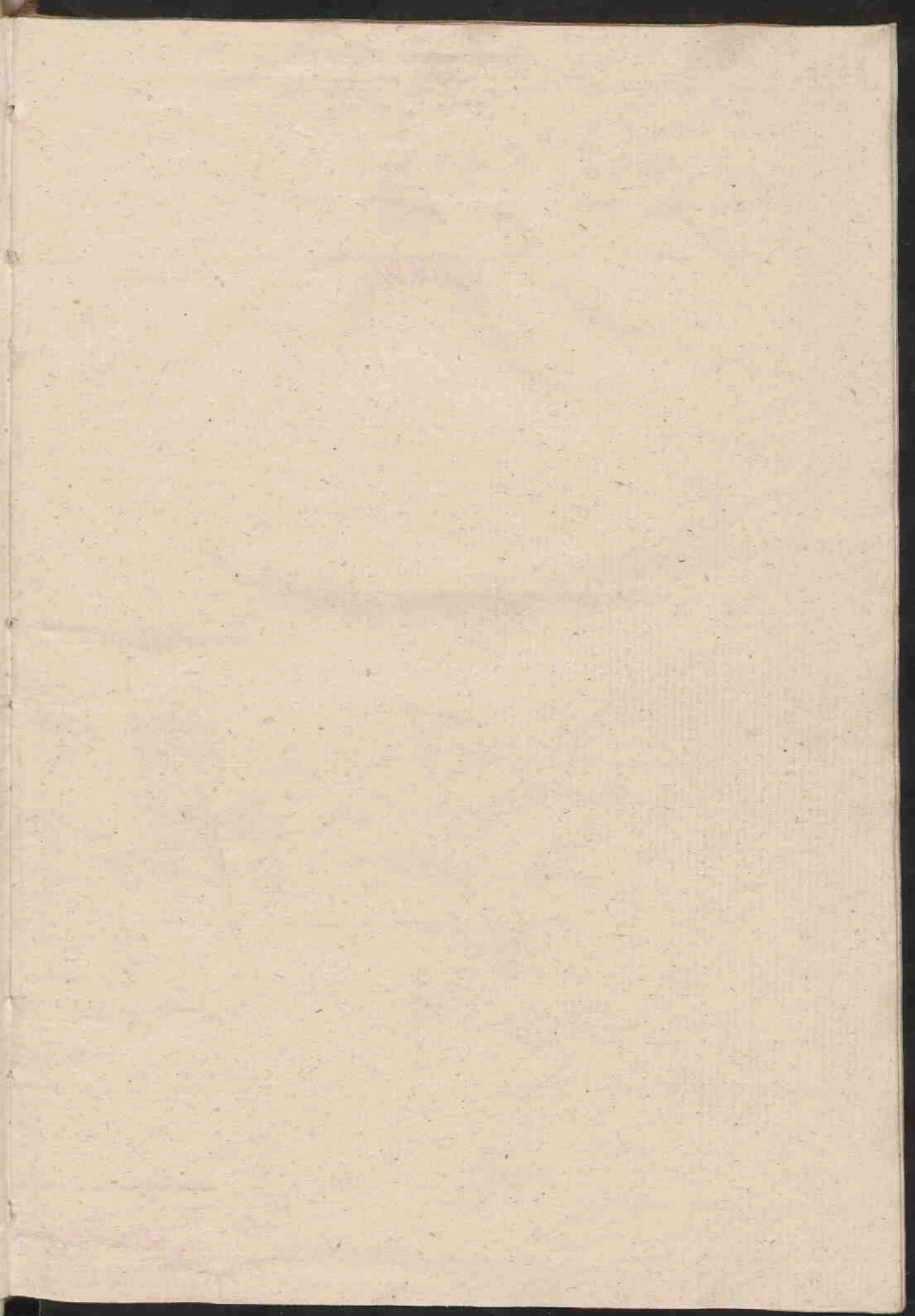
Samengeb. met nr. 6 en 7. — In den catalogus van 1608.

6. **Aesopus**, Fabulae translatae per Laurentium Vallam. Deventer, Jac. van Breda [c. 1490]. 4o. min.

E. 4o. 2153

Typen 3, 4, 7? — Houtsn. (Mis van St. Gregorius, Conway 159). — CA 32. — C II 105. — Peddie I p. 10. — Pr. 9069.

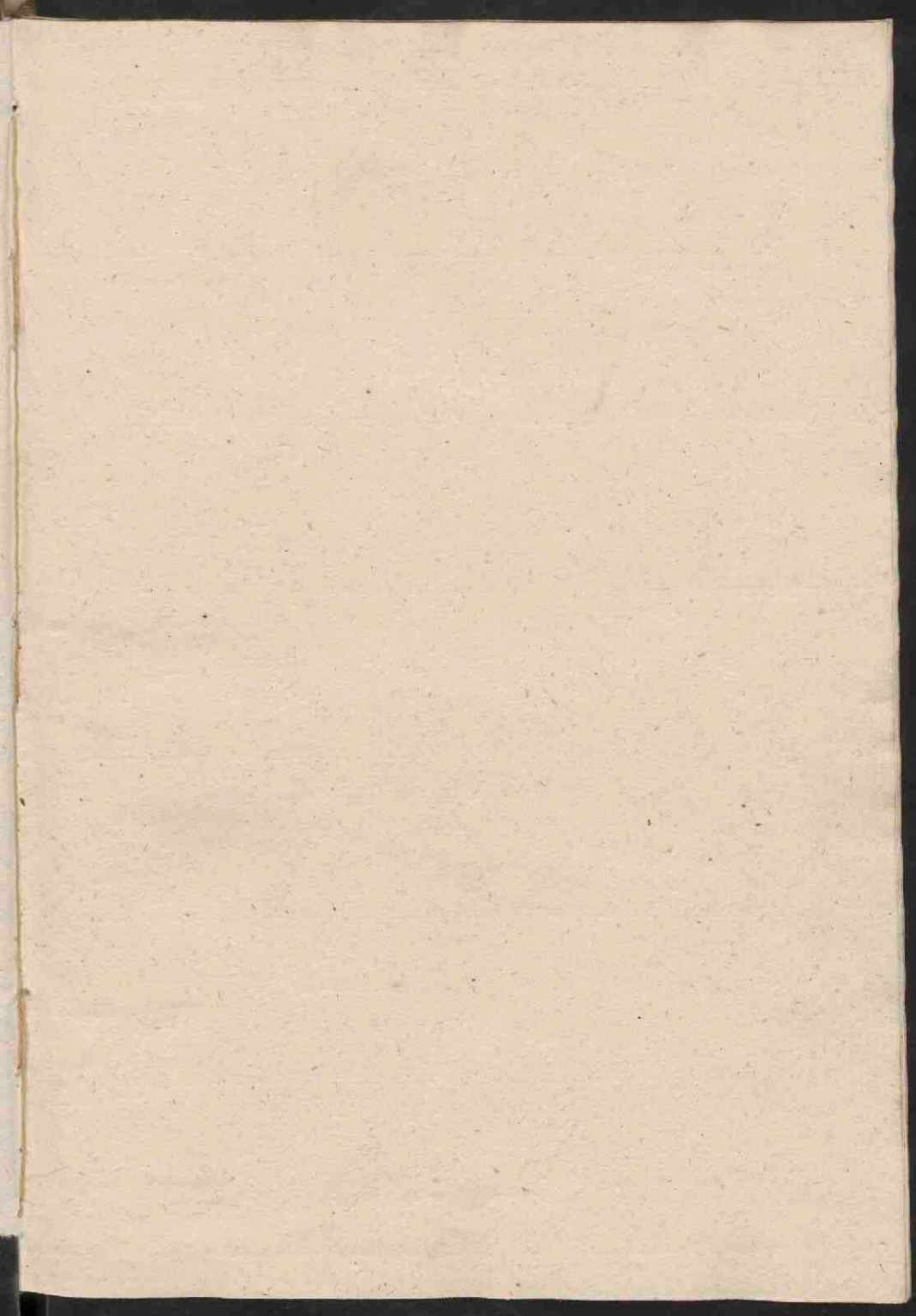
Samengeb. met nr. 7 en 9.

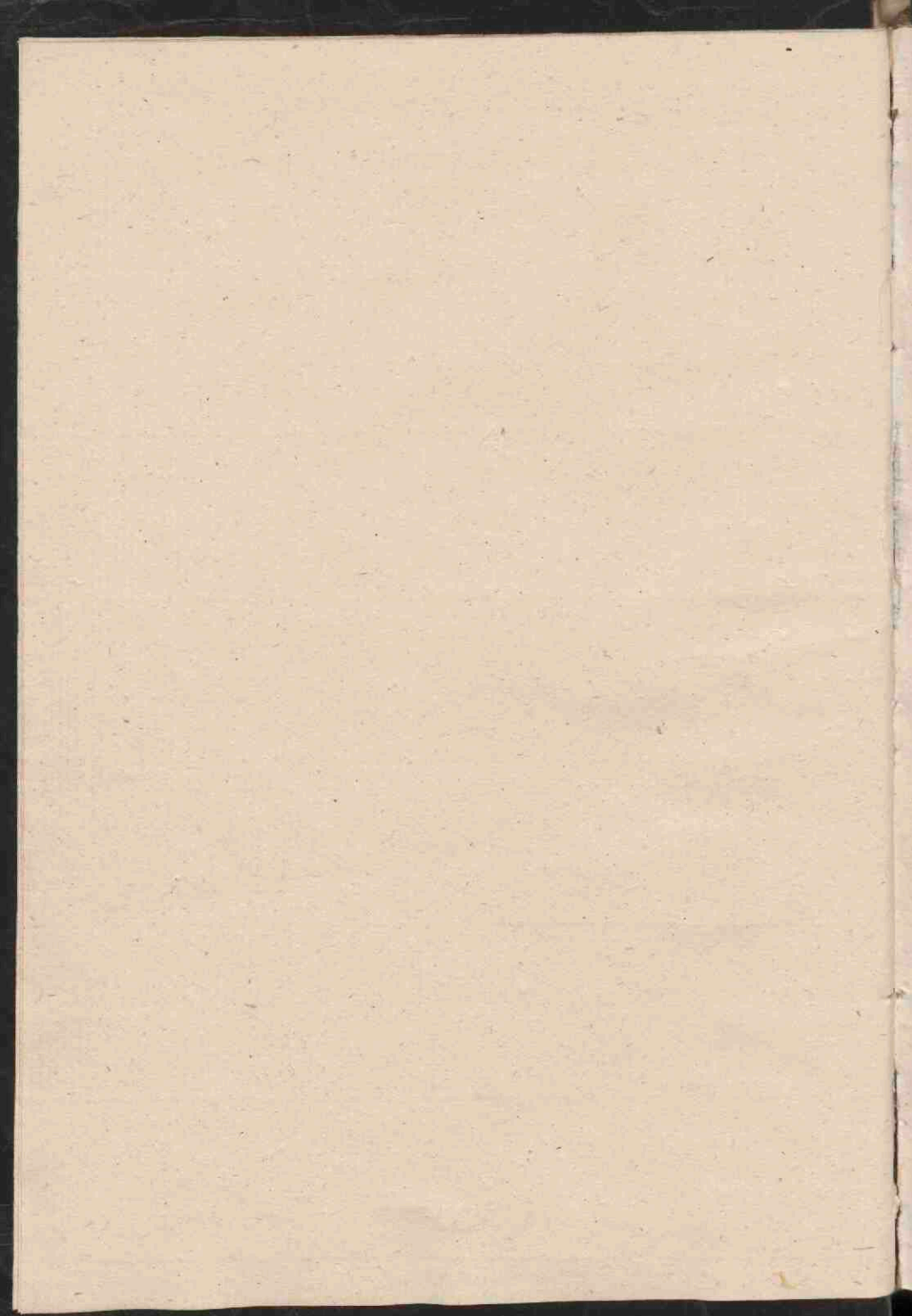

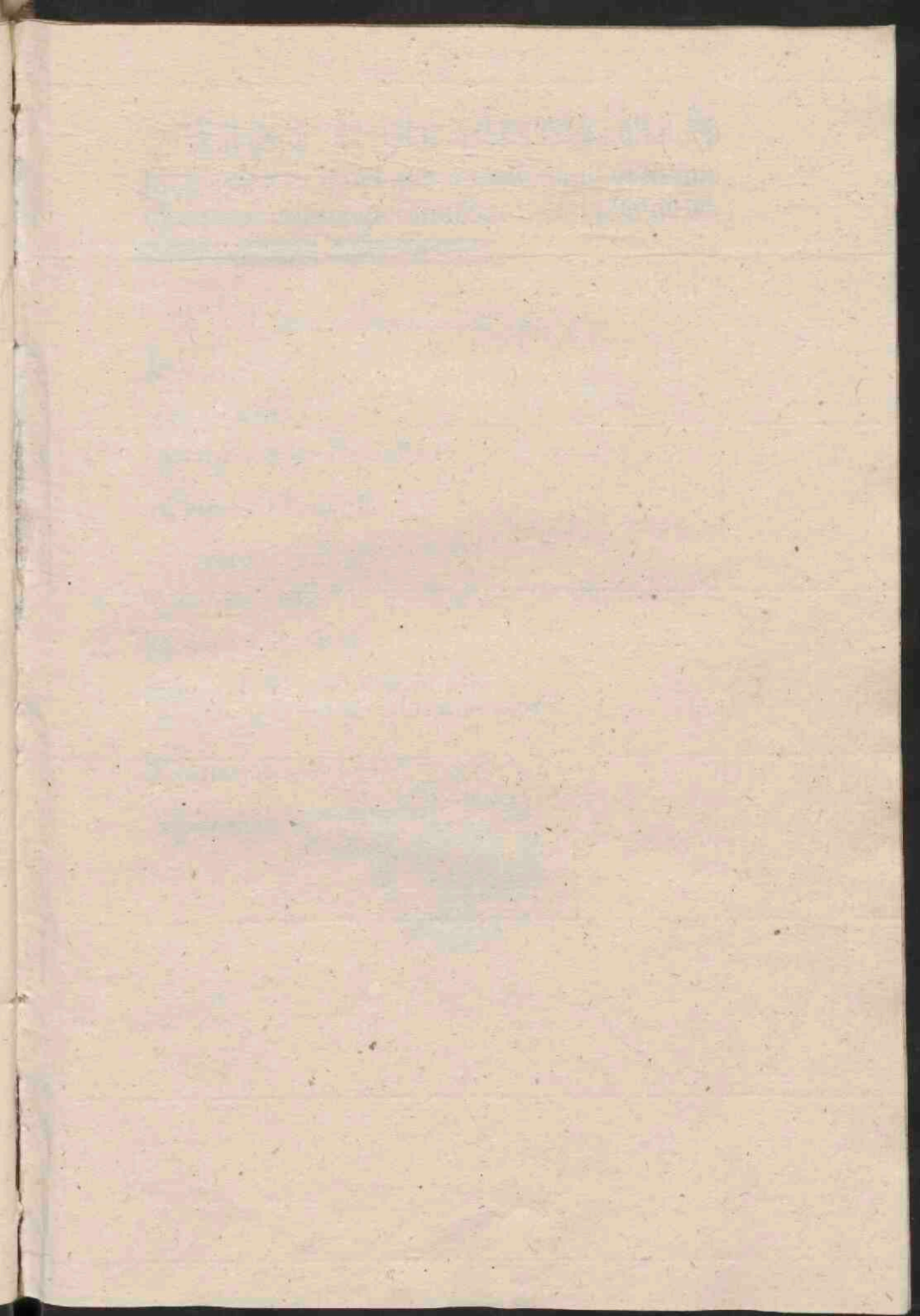
Theologia

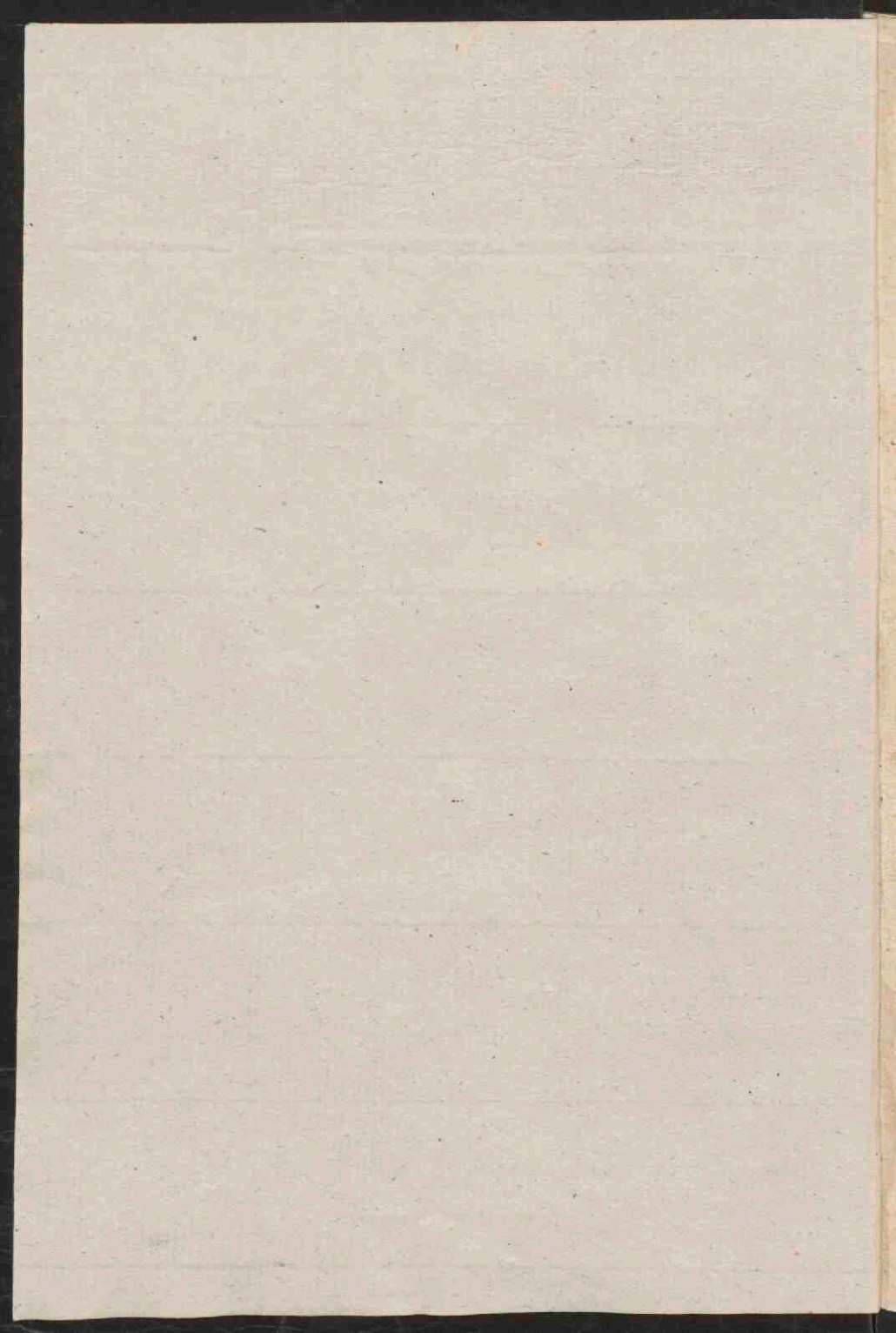
Quarto n°. 215

RARIORA.

Doctrinale altum seu li ber parabolaz Alani metricè descriptus cū senten cijs et metrorum expositionibus utilis valde ad bo norum morum instructionem.

In hoc libro continent^r ista

- 1° Liber primus
- 2° Officiū missæ
- 3° Drompus & p̄culā iudicio
- 4° Quatuor nouissima
- 5° Confessionali s̄ p̄ntas r̄to r̄q̄
- 6° Cato moralissim⁹ ad elegantissim^o somato Kotarti
- 7° Seneca & moribus
- 8° Seneca & formula honeste vite
par. de quatuor virtutib⁹ cardinalib⁹
- 9° Finitat⁹ & arte loquuti et faciendi
- 10° Epopus grecus

Prohemium

Styliber duobus modis solet nominari.

Primo fm quosdam appellat doctrinale altum Et pro tanto vocatur doctrinale. quia dat doctrinā. Un̄. doctrinale dicitur a doctrina. et omnis liber dās doctrinam doctrinale potest appellari. tamen istud nomen doctrinale appropriatum est illi libro quem composuit magister Alexander de villa dei. qui incipit Scribere clericulis. Alio modo solet vocari Alanus de pabol ab inuētoze: nā auctor istius libri vocabatur Alanus de quo legitur quod cum quidam die studeret parisijs scilicet septem artes liberales nec non leges atque de creta sua scientiam proposuit exponere et in aliquem fructum redigere seu explicare. Et cum in crastinum de tota trinitate predicando vellet sciam et noticiam veram de illa cunctis audientibus exhibere ipso urgente ad spacium prope quendam ripariam. cogitans qualiter operam propositam implere possit. quendam puerum reperit. qui tenens unum coclear in manu fecerat vinam quam foueam modicum. paulo ab aqua. et hauriens aquam cum suo cocleari portabat ad foueam quam fecerat. et instanter sicut puer apposuerat aquam in foueam aqua terram intrabat: quod locus erat arenosus. Quod videns Alanus dixit puero O puer quid hic agis? Respondens puer dixit. Toram istam ripariam in foueam meam ponere proposui. nec cessabo quousque propositum meum adimplevero: Luit Alanus. Num putas fecisse. operam tuam licet sit puerile. tamen impossibile tibi. Luit puer. Sed cum fecero quod tu propositum tuum adimpleveris. Et Alanus respondens dixit. Quid enim propositum facere. Et puer dixit. Tu proposuisti declarare cras totam trinitatem per tuam sciam in predicatione. quod est magis impossibile tibi quam quod ego proposui. Quod audiens Alanus multum territus reuersus domum et dicta pueri memorans. multum dolens et tristis sua presumptione siue arrogantiam cognouit. Adueniente vero die crastina et hora predicationis ubi multum de magna populi fuerat congregata Alanus ascendens cathedram dixit loco thematicis Sufficiat vobis vidisse alanum. Quibus scribis dictis descendit de cathedra. et abiit. Quod videns populus non modicum stupefactus fuit. Hoc facto alanus verecundia confusus permanere nolens ibidem transiit burgum diem in quodam abbacia sistentium nomine pastor ouium fuit. et deum fuit puerus ipsius abbate ad modum laici. Accidit quod quidam heretici romae aduenerunt qui per sua argumenta falsasque syllogismos toram fidei catholicam subuertere bant. quapropter papa mandauit omnes prelatos. abbates. doctores. et clericos totius christianitatis romam venire. quatenus dicitur hereticis resisterent. Quod abbas magistri Alani audiens. alano relicto in abbacia voluit romam pergere. Tunc alanus qui iam sensus recuperauerat dixit domino suo. Domine me redde huius stare. quod diu est quod abbatis non existit. qui propter humiliter deprecatur ut vobiscum pergamus romam et bene finem vobis optimeque prelabo de eorum. Tunc abbas pergit romam duxit Alanum secum: Adueniente die disputati

Prohemium

onis abbas voluit intrare locū disputatōis cū q̄ alanus voluit intrare
 Lui abbas dixit vade ad hospitium 7 p̄sa de eq̄s qz istū locum non
 posses intrare p̄t custodes 7 cliētes b̄ existētes q̄ nō sinūt intrare ni/
 si platos 7 magnos clericos. 7 posses s̄berari. Lui alano. volo s̄berari
 rari vt intrē. Et supponēs se clamide seu cappe sui maḡri intrauit di
 ctū locū. 7 ip̄e sedēs ad pedes sui maḡstri audiuit disputationem.

Heretici veropponētes q̄stiones supauerūt christianos 7 vicerunt
 Qd̄ vidēs Alan⁹ exiuit latebras dicēs maḡstro suo. Iube dñe bñ/
 dicē. 7 abbas stupefact⁹ dixit alano Sile miſ qd̄ vis facere. Tūc ala
 nus intrauit dicēs vt pri⁹. iube dñe bñdicere v̄lqs ad terciā vicē Qd̄
 vidēs papa pmisit eū arguere. Et Alan⁹ recitās q̄stiones p̄ dictos
 hereticos motas arguit et p̄fūdīt illos. Qd̄ vidēs heretic⁹ p̄fusus
 dixit. Tu es diabol⁹ aut alano. Lui alano. Nō suz diabolus. s̄ ala
 nus Tūc abbas maḡster suus voluit sibi suā dignitatē donare quā
 alanus suscipere noluit. sed p̄ papā 7 abbatē fuit sibi p̄cessus vt duos
 clericos b̄ret ī dicta abbatia: qui clerici sub se libros q̄s ip̄e dīcāret
 scriberent. vbi plures libros fecit. inter quos fecit istū qui incipit

(Al pbeho pbebe zc. Alano vero mortuo fuit sepultus in dicta
 abbatia sup cui⁹ tumulo scribunt isti vsus. Alanū breuis hora bre/
 ui tumulo sepeliuit Qui duo qui septē totū qui subdidit o:bez Sci
 re suū mores dare vel retinere nequit Iste liber solet vocari apud lit
 teratos de parabolis. Et d̄r parabola a para qd̄ ē iuxta. 7 bole scia.
 q̄si iuxta sciam Ite in p̄ncipio huius libri tria sūt inquirēda. Pri
 mo q̄ 7 quot sunt cause huius libri. Secdo quis est titulus huius li
 bri Et tercio cui p̄re philosophiē supponit Quo ad p̄mū ē sciendū
 q̄ q̄tuor sunt cause hui⁹ libri. s. efficiēs. materialis. format. 7 final.
 Cā p̄o efficiēs fuit venerabil⁹ maḡ Alanus de quo immediate supius
 dcm̄ ē. Cā cī material ē bōa 7 vtil̄ doctrina. 7 pabolaz siue exēplozū
 positio. vt ī ip̄o p̄tinet. Cā at̄ format ē modus p̄cedendi metric⁹ Et
 causa final ē duplex. scz grāmatical. et moral. Causa finalis grāma
 ticalis ē. vt plecto isto libro ac bñ intellecto terminoz multoz notis/
 cīa ac multas declinationes seu modos significādi habeamus Causa
 vero finalis moralis ē. vt isto libro plecto ac bene intellecto bonis
 moribz atqz s̄rutibz adhereamus Quo ad secūdū sciendū. q̄ titulus
 presentis opis est. Incipit liber maḡri Alani de pabol̄ Uel sic fm̄
 alios Incipit doctrinale maḡri Alani de pabol̄. vel sic Incipiūt p̄s/
 bole maḡstri Alani. Quo ad terciū sciendū. q̄ ē distinguendū cui p̄re
 philosophiē supponit. qz vel legit grāmaticaliter solū. 7 sic supponit
 tur philosophiē morali rationali Uel legit realiter vt scz est cā scien
 tie vel doctrine. et sic supponit philosophiē morali simpliciter Dis
 ergo v̄l̄is sciendū ē q̄ iste liber diuidit̄ in sex p̄res siue in sex capitula
 fm̄ q̄ diuersimode p̄cedit. scz fm̄ diuersam cītuationem metozū

Doctrinale Altum

Primum capit. pcedit p ps^{m} binos; z incipit i principio z durat vsqz ad illa pre(Luctas) Scdm capi. pcedit p ps^{m} quaternos. z incipit ibi (Luctas) z finit ibi (No teneas auz) Terciu. pcedit p ps^{m} sextenos z incipit ibi (No teneas) z durat vsqz ibi (Non bene pedibz) Quartu. ca. pcedit p octo vsus z incipit ibi (No bii) z durat vsqz ibi (No sunt dig colli) qui. pcedit p ps^{m} dnos. z incipit ibi (No st dig) z durat vsqz ibi (Si qs arare) Ser. ca. procedit p duodenos vsus. z incipit ibi (Si qs:) z durat vsqz ad fine. Quodlibet aut caplm diu iditur i tot pres: quot in eodem sunt parabole. vt patebit in processu

Capitulum primum

a Phebo phebe lumen capit. a sapiente
Inlapiens sensum. quo quasi luce micat

Hic autor profect suuz item. z pmo ponit pabolā di. qz sicut luna sumit lumen suū a sole. sic insipiens dz sumere sensuz siue sapiētā z bonaz doctrinā a sapiēte viro Lon. (phebe). i. luna (capit lumen). i. claritatē (a phebo). i. a sole. sic (insipiens capit sensum) id est sapientiam (a sapiēte quo micat) id ē resplendet (quasi luce)

Nil aliud nisi se valet ardens ethna cremare

Sic se non alios inuidus igne coquit

Ponit aliā pabolā di. qz ethna ē mōs i sicilia sp ardēs nec p̄t ardere alios mōtes nisi seipm. sic ē de mundo. qz cupiēs aliena z dolens de p̄spertis. primi vrit z coqt seipm i igne doloris z tristicie nihil nocēs alijs nisi sibip̄i Lon. (ethna). i. t̄lis mōs (ardēs. nil). p̄ n̄ z aliqd. n̄ (vz) . i. n̄ p̄t (cremare) aliqd (nisi se. iuid⁹ coqt se sic). i. t̄r. z n̄ coqt (alios)

Sus se sorde leuat saltem dum colligit escas

Cur nunq̄ surgit sorde volutus homo

Ponit aliā pabolā di. qz illud aīal sus surgit de sorde siue de palude saltē dū vult imedre. quare ḡ hō iuolūt⁹ sorde. i. pctis n̄ surgit a peccato. scz p̄ tritōez. cōfessione. z satisfactōz Lon. (Sus surgit a sorde saltē dū colligit). i. cōgregat (escas. cur nunq̄) p̄ nō z vnq̄z (hō volūt⁹) . i. inuolutus (sorde) id est peccato (nō surgit) scz a peccato

Vtribus antiquis vinum amittere noli

Nec senibus sensum. quem retinere velis

Ponit aliā pabolā dicens. qz sicut in vasis antiquis vinū ponere non debemus. ne forte vetustate vasis siue putredine vinum pereat siue vastetur. ita et sensum nostz siue secretum quē volum⁹ celare nō debemus releuare senibz. qz vt ait carbo. sensus puerilis est in illis
Lōstruc. supple tu (noli committere) id ē immittere (vinum vtribz)

Parabolarum Illani

Ponit aliā pabolā z dicit q̄ ibis. i. illa avis sp̄ portat suū rostrū. et ar̄
dea. i. talis avis sp̄ portat suā caudā. Sicut hō facies aliq̄d p̄m̄ nō
relinq̄t illud s̄ sp̄ portat vel in mente vel in corde. Lon. (ibis) illa a
uis (nō deserit. i. nō derelict (rostrū) supple suū. z (ardea) illa avis (nō
deserit anū). i. caudā suā. Sic (hō) supple nō deserit (leuiter). i. facillē
(viciū) id est peccatū (dum) pro quando (facit illud)

Aufert de solo nigra nubes lumina solis

Et patris auxilium dira nouerca mihi

Ponit aliā pabolā dicit q̄ nubes nigra aufert sepe lumina solis a ter
ra. Sic nouerca. i. vxor patris tui q̄ tua nō ē m̄r auxiliū sepe tibi tollit
q̄d p̄ sepe tibi p̄beret. Lō. (nubes niḡ aufert). i. tollit (sepe solo). i. tre
lumina). i. claritatē (sol) Sic (z dira nouerca) tollit mihi auxiliū patris

Nō sp̄ moriuntur aues quibus insidiatur (supple mei

Arcus. nec mihi sunt tela nec hasta mine

Ponit aliā pabolā dicit q̄ aues q̄b̄ aucupes cū arcu l' alif' insidiat nō sp̄
moriunt. Sicut hō cui minas l' insidiat cū armis nō sp̄ morit. Lō. (aues
nō moriunt sp̄ q̄b̄ arc' insidiatur. nec mine sunt mihi tela nec hasta)

Sidera splendorem non possunt addere soli

Cum superet solis lumina cuncta iubar

Ponit aliā pabolā dicit q̄ dēs stelle celi nō p̄nt lumini siue claritati sol
aliq̄d addere l' deminere. cū ip̄e sol excedat eas i claritate. Q. diceret
q̄ hō p̄. l' nō z potēs siue sapiēs non p̄t supari a minimis siue stultis
Lon. (sidera nō p̄nt addere). i. augmerare (splēdore). i. claritatē (soli.
cū iubar). i. lumē (sol superet). i. excedat (cuncta lumina) scilicet stellas

Si catho sis z vis in candida vertere nigra

Curaq; sit cure. diues z esse potes.

Et dicit q̄ si tu es sapiēs z hēs p̄ticia artis alie l' sciētie adhibe dilige
tā i exercēdo tuā artē siue sciam i loco debito s̄m tuā artē. nā hō i he
roz nihil aut paz p̄ficret i puo oppido. s̄ multū p̄ficret i curia aliē
p̄cipis. z cito diues erit. Lon. (si tu sis catho) i. sapiēs (z vis verte
re nigra). i. paup̄ratē (in alba). i. in diuitias (q̄) p̄ z. z (cura). i. diligen
tia (sit cure. z potēs). i. potēs (esse diues) id est locuples

In viscum volucres ducit cum cantibus auceps

In fraudem gentes blefa loquela viri

Ponit aliā pabolā dicit q̄ auceps ducit aues i viscū cū dulcib; cātib;
sic z hō blād' z suavis decipit hoīes cū suis s̄bis fallacib; z nefan
dis. Lō. (auceps ducit volucres i viscū cū cātib; z vir ducit gentes
in fraudē loquela blefa). i. cū blādo s̄mone

Doctrinale Altum

**Impetus est siluis ⁊ vasta leonibus ira
Et tamen inter se ius sociale tenent**

Poīr aliā pabolā dī. q̄ magn⁹ iper⁹ ē q̄nq; i siluis .i. i nemoribz. q̄n arbores pcuriūt seinuicē p̄p̄ agratōnes vētoꝝ. Et silr ira maꝝia est inf leones. et tñ sē sibijnicē sociales. ⁊ silr viuūt. ita q̄ si cetera aialia vellēt minimo leoni nocere. oēs alij leones succurrēt ei. Silr ⁊ homines dñt si silr associare. sic q̄ si aliq̄s inimic⁹ alicui boi nocere p̄sumat noceat oibz. h̄z inuicē q̄nq; rixent. Lon. (Imper⁹). i. turbatio (ē siluis). i. arboribz (⁊ ira vasta). i. crudel⁹ (ē leonibz). i. iter leones (⁊ tamen tenēt inter se ius sociale) id est pacificam societatem

Post noctem sperare diem. post nubila solem

Post lachrymas risum leticiamq; potes

Poīr aliā pabolā dī. q̄ p⁹ noctē diē ⁊ post nubila ⁊ pluuias solē speram⁹. Silr p⁹ lachrymas ⁊ dolores atq; aduersitates risuz leticiaz atq; prosperitate sperare debem⁹. Lon. tu (potes sperare diē p⁹ noctē ⁊ solē p⁹ nubila) sic potes sperare (risū ⁊ leticiā p⁹ lachrymas). i. post

Omnia cesar erant. h̄z gloria cesaris esse

(tristitiā)

Desijt ⁊ tumulus vir erat octo pedum

Poīr aliā pabolā nos amonēs ne sim⁹ supbi ⁊ vētosi nec auari dī. q̄ cesar erat ipator rhoman⁹ ⁊ dñs ac rex toti⁹ mūdi tā i lōgitudine q̄ i latitudine. ⁊ tñ ipō mortuo ab oibz his fuit expoliat⁹. ⁊ fuit sibi solū relic⁹ tumul⁹ q̄ vir erat octo pedū lōgitudinis. Lō. (ois erāt cesar. h̄z gla cesaris desijt eē) scz i morte (⁊ tumul⁹) e⁹ (erat vir octo pedū) scz i

Nō ruit i rupes nec in alta picula nauis

(lōgitudine)

Quam maris in motus remige rector agit

Poīr aliā pabolā dī. q̄ nauis q̄ regit p̄ nauitā sapiētē nō perit i rupes illas pcuriēdo. nec icidit in magna picula maris. h̄z regat p̄ remigē q̄ pua ē. Silr hō potēs ⁊ diues nō pfundit si bono psilio paupis sapiētis regat. h̄z ipe paup sit modic⁹. Lō. (nauis nō ruit i rupes nec i alta picula). i. magna picula (quā rector). i. naucler⁹ (agit). i. agit (i motus maris remige) id est cum remige. ¶ Capitulū secundum

Uctatur cum nocte dies. cū nube serenum

Cum tenebris lum en. cū nece vita vigens

Sic labor in nobis. nā spiritus ⁊ caro semper

Pugnant: ⁊ morimur si caro vincat eum

Te assignat scdm capitulū. in quo pcedit p̄ quatuor ⁊ quatuor metra. in q̄bz autor ponit sententias puerbiales seu pabolā ad

Parabolarum alani

bonds mores nos erigetes Un pmo ponit tale pabolā dicēs. q̄ dies
 sp̄ lucrat cū nocte z nox cū die. z lumē cū tenebr̄. z ecōuerso. z mozs
 cū vita z ecōuerso. Silt̄ i nobis siltis labor erit: nā spūs noster sp̄ cū
 carne nostra certat. Sed si spūs vincat carnē viuem⁹ z paradysus ascē/
 dem⁹. sed si caro vicat spm̄ moriemur z ad ifernū descēdem⁹ Lon:
 (dies lucrat cū nocte: z serenū lucrat cū nube). i. cū obscuro z (lumē lu
 crat cū tenebris) z (vigēs vita lucrat cū nece). i. morte (Sic labor i no
 bis ē (nā caro z spūs pugnat sp̄: z si caro vincat eū) supple. spm̄ mori

Pōdera portat equ⁹: bos terrā sulcat aratro **Imur**
Vellera portat ouis. seruat ouile canis

Omnia quippe sue nature debita soluunt

Preter eum qui plus his rationis habet

Ponit aliā pabolā di. q̄ naturalit̄ equus portat pōdera: z bos sul/
 cat frā aratro: ouis portat lanā: z canis custodit ouile: z hec sibi pue
 niūt naturalit̄. silt̄ oīa viuētia soluūt d̄bira nature .i. faciēdo p̄ hoīez
 q̄ hz plus rōnis alijs aīalibz brutis Nā de⁹ voluit aīalia bruta sub
 ūci hoībz. vt i psal̄ mo Dia subieciisti s̄b pedibz e⁹ Sz ip̄e hō dz s̄h̄ci
 do. .i. mādara eius seruādo. bona opera faciēdo. z custodiēdo se
 a peccis **Construe** (equus portat pōdera. bos sulcat terrā aratro). i.
 fodit terrā (ouis portat vellera) id est lanā. z canis seruat id ē custo/
 dit (ouile). i. cauā (Quippe) id ē certe (oīa soluūt debita nature) id est
 faciunt qd̄ debent (preter eū qui hz plus rōnis) id est preter soluz ho
 minē (bis). i. ist̄ aīalibz brut̄. Nota q̄ qñ iste due d̄cōes. .i. pl⁹ z ma
 gis significāt excessuz q̄litas tūc req̄rūt post se q̄m Sz si significēt
 excessuz quātitatis req̄rūt post se ablatiuū vt in p̄posito. 8⁹ Plus q̄
 magis q̄rit q̄m qualitatiue. Sz ablt̄m dabunt tibi quantitatiue

Ethereus motus mouet oīa sidera. preter

Unum. sed semper permanet illud idem

Sic constans z fidus homo sine fine tenebit

Hunc in amore modum. quem tenet ipse semel

Ponit aliā pabolā di. q̄ celū mouet oīa sidera preter vnuz qd̄ vocat
 pol⁹ antarctic⁹. qd̄ sp̄ i vno loco pmanet ad modū rote: q̄ quis mo/
 uet ei⁹ tñ aris nō mouet Silt̄ hō fid⁹ z p̄stās tenebit fidē. pmissio
 nēq̄ z bonū amorē quē pmissit l̄ icēpit h̄re Lon. (mot⁹ ethereus). i.
 mot⁹ celi (mouet oīa sidera p̄ter vnū). i. p̄ter polū antarcticū (sed illud
 supple. fidus. .i. polus antarcticus) (pmanet semp̄ idem) id est in eodē
 loco (Sic homo p̄stans z fidus tenebit sine fine hunc modū in amo
 re quē ipse) scz homo (tenet). i. tenuit (semel)

Phœbus ab occasu rursus rapratur ad ortū

Quem prius buc illuc machina versa tulit

Doctrinale Altum

Sic in amicitia mundus stat flagrat et ardet

Corruit et surgit. quod magis amat odit

Pōit ali. pabolā dī. q̄ sol nūc d̄ oriēte rēdit ad occidēte z de occidēte ad oriēte. z q̄nqz cadit. s. ad occidēte z q̄nqz surgit. s. ad oriēte z q̄nqz ē alt⁹ z q̄nqz ē bassus. z sic sp̄ mouet. Sic s̄līr amor huius mūdi ē mutabil⁹ z variabil⁹. qz q̄nqz amat. q̄nqz odit. q̄nqz nocet. q̄nqz placet. q̄nqz cadit. q̄nqz surgit. z nūc̄p̄ i eodē statu p̄manet. Lō. (p̄bēy rap̄tō) i. rēdit (ad oriēte). i. ad oriēte (ab occasu). i. ab occidēte. (Quē) sc̄z solē (machina). i. p̄positio (s̄la tulit). i. portauit (p̄t⁹ hu) atqz (illuc) (Sic mūd⁹ stat i amicitia) z supple mūd⁹ (flagrat) z i. caler (z ardet) z supple mūd⁹ (corruit). i. cadit (z surgit) z supple mūd⁹ (odit) illud qd̄ magis amat v⁹. flādo gero bellū. canē micis. inde flabellū. Nescit apollo quia sic iunctus inde repello.

Tutior est locus in terra q̄ turribus altis

Qui iacet in terra non habet unde cadat

Impetus et venti tonitrus et fulmina turres

flantibus euertunt. stare sed ima sinunt

Pōit altā padolā. dō. c̄s nos magnos honores z diuitias fugere dī. q̄ loc⁹ est tutior i terra q̄ in altis turribz z alijs locis s̄tibz p̄iculo/ sis. qz q̄ sedet in terra cadere nō p̄t. cū nō habeat vñ cadat. Et q̄ loc⁹ bassus sit tutior alto p̄z. qz vñ tonitrua fulmina z rēp̄sates m̄p̄t̄ me regnāt in locis altis. q̄re leuiter subuertunt. sed in locis bassis eḡ abs̄cōis minime h̄aitē paz regnāt z vix subuertūt. q̄re magnos honores z potētias siue diuitias fugere debem⁹. ne subuertamur i ma p̄imā iopiā siue paup̄tate. s. post mortē Lon. (loc⁹ ē tutior i terra q̄ in altis turribz) supple ille (q̄ iacet in terra nō habet vñ cadat) nā (im petus z venti tonitrus z fulmina euertūt turres flantibz. sed sinunt id est dimittūt (stare ima) id est bassa

Nō possunt habitare simul contraria. cum sint

Mors et vita. procul decidet hec ab ea

Sic duo sunt que non possunt intrare cor vnum

Manus amor mūdi. verus amorqz dei

Pōit ali. pabolā p̄ quā docz nos odire mūdū z e⁹ pōpā dī. q̄ mors z vita nō p̄nt eē s̄lī z semel i eodē cū sint trīa S̄līr alia duo trīa s̄nt q̄ nō p̄nt eē i vno corde. s. amor dei z amor mūdi. qz nemo p̄t duobz dñis fūire. s. deo z māmone vt habet i euāgelio Lon. (mors z vita non possunt habitare simul cum sint contraria. hec sc̄z mors (de/ cider) id est se parabitur (procul) id est longe (ab ea) sc̄līcet a vita (sic

Parabolay Alani

Mobile cū vento folium volat arbore raptum.

Sic mens instabilis semper ut aura volat

Poit aliā pabolā dī. q. folia ab arboribz cadētia cū vēto volāt. Sitr mēs instabil' hoīs sp. variat' z nūqz i eodē statu pmanz. Lō. (foliū mobile raptū ab arbore volat cū vēto. sic mēs instabil' volat). i. discurret. (vt aura) id est ventus

Stultus qui puppem sine regimine ducit in altum

Et sine subsidio qui graue sumit onus

Poit aliā pabolā dī. q. stult' ē q. ducit nauē i pfundū aq. sine remis. Sitr z ille ē stult' q. sumit on' nimis graue sine subsidio vel adiu/ torio. vt q. assumit scholas regere sine scia l' q. psumit studere sine li/bris. Lon. supple ille (q. ducit puppē). i. nauē (in altū). i. i pfundū aq. (sine remige). i. sine remis (ē stult') z supple (qui sumit onus graue si/ ne subsidio) est stultus

Per patulas rimas sol luceus intrat in edem

Conda p auriculas dogma docentis init

Poit aliā pabolā d. q. sicut sol intrat p puas apturas tecti. sic doctria sine scia intrat i corda pueroz p auriculas. Lon. (sol lucēs intrat in edē). i. i domū (p patulas rimas). i. p apras scissuras sic (dogma do cētis). i. doctria mgn' (init). i. intrat (corda p auriculas). i. p aures

Multotiens captū trahit hamus ab equore pisces

Sed bona verba mali nullus ab ore trahet

Ponit aliā pabolā dī. q. piscatores bñ trahūt pisces ab aq. hamo mediāte. sed null' p̄t hñe seu trahere bona v̄ba ab ore mali hoīs. Lon. (hamus trahit multoties piscē captū ab equore). i. ex mari vt aqua (Sed nullus trahet bona v̄ba ab ore mali) supple hoīs

Pauperat z ditat talorum casibz vlpsum

Alea sed vetat vt mage fiat inops

Ponit aliā pabolā dī. q. vlpus fuit. qdā lusor. q. p̄ ludū aleanz cartulaz rasilloz z alioz ludoz erat qñqz paup z qñqz diues. sed sepi' erat paup qz diues. qz qñ diues erat facill' efficiebat paup. s; qñ paup erat vix diues eē poterat ob defcām pecuniaz. qz nō hēbat p ludo exercēdo. nā deficere cā deficit z effcūs. Lon. (Alea paupe rat z ditat vlpbñ) illū viz (casibz). i. cuētibz (taloz). i. rasilloz (sed ve rat). i. ordīnat vel p̄mittit (mage) id est magis vt fiat inops. i. pau/ per. vñ'. Ludere cū talis nō est res spiritualis

Extincti cineres si apponas sulphura viuent

Doctrinale Altum

Sic vetus appolita mente calefcit amor

Ponit aliā pabolā di. q̄ q̄uis ignis sit c̄trict⁹ si apponat sulphur s̄ cineres calidos ignis viuificet. s̄ si amor vet⁹ remoueret itez renouat. z sic hō reicipit amare. **Ex.** (Exticti cineres viuēt si apponas). i. addas (sulphura. sic amor vet⁹ calefcit). i. icipit ardere. mēte appolita

Dira caribdis aquas bibit z vomit oibus horis

Sic dat sic aufert fors sua dona viris

Ponit aliā para. di. q̄ q̄dā piculū marinū q̄d vocat caribdis ē tal nature. q̄ illd q̄d bibit cito euomit. ita s̄ fortuna dat bona viris z aufert eis bona q̄ dedit. **Lon.** (caribdis dira) illd crudele piculū marinū (bibit z voit). i. attrahit z euomit (aqs oib⁹ hor⁹. sic fors). i. fortuna (dat et aufert sic sua dona viris) id est hoib⁹

Currere cogit equū sub milite calcar acutū

Et puez studio virga vacare suo

Ponit aliā pabolā di. q̄ sicut calcar acutū cogit equū citō currere s̄ eque. S̄ asp̄era s̄ga cogit iuuenē ad studēdū. **Lon.** (calcar acutus cogit equū currere sub milite. Et s̄ga facit puez vacare studio) suo

Non perit ipse sua propria qui nauigat aura

Nec vir qui ppria degere debet ope

Ponit aliā pabolā di. q̄ ille q̄ sua ppria vrit volūtate n̄ sp̄ perit. s̄ ille q̄ sua nō vrit. p̄p̄a volūtate sicut ē paup nō sp̄ perit. iō sperare debem⁹ lz paupes sumus. **Lon.** (ip̄e q̄ nauigat p̄p̄a aura). i. q̄ vadit p̄ p̄ria volūtate (nō perit) sp̄ (Nec) p̄ z nō. z (vir q̄ dz degere). i. viuere i paup̄rate (ppria ope). i. pprio labore (nō perit)

Trāquillum nequit esse fretum dū peste mouet

Nec māluetus homo dum mouet ira iecur

Ponit aliā pabolā di. q̄ mare n̄ p̄t eē firmū z stabile dū mouet tēpestate z vētoz ip̄etuositate. sic nec hō māluet⁹ z pacific⁹ eē p̄t dū p̄ira z mouet. **Lon.** (fretū). i. mare (neq̄t eē trāq̄llū). i. q̄erū siue stabile (duz mouet). i. z mouet (peste). i. tēpestate (nec) p̄ z nō z hō māluet⁹). i. pacific⁹. **supple** n̄ p̄t eē trāq̄ll⁹ (dū ira mouet). i. z mouet (iecur). i. cor hois

Cur aperit portā qui claudere non valet illā

Cur mihi rem spondet q̄ dare nequit eam

Ponit aliā pabolā di. q̄ nos nō pmittam⁹ aliqd̄ si nō velūn⁹ tenere z si sit iniustū nō debem⁹ pmittere. z d̄t **Lur** ap̄it portā ille q̄ nō p̄t eā claudere. z cur pmittit ille q̄ nō p̄t tenere. **Ex.** (**Lur**). i. q̄re. **supple** ille ap̄it portā q̄ n̄ v̄z claudere illā) s. portā. z **supple** ille (**Lur** spondet). i.

Parabolarum Xlani

pmittit (mibi re qui nequit). i. nō p̄r(dare eā) sc̄z rē promissaz

Cōcipit vt pariat mulier dū venerit hora

Tu quoq; suscipiens des aliquando mihi

Pōit aliā pabolā di. q; mulier p̄cipit vt pariat dū tps affuerit. s̄i r̄ s̄i tu suscipias ab aliq̄ dona aliq̄. dēs etiā aliq̄n dū loc⁹ affuerit d̄ tuis bonis ei donū aliq̄d reſtuere Lō. (mulier p̄cipit vt pariat dū hora venerit). s. p̄c̄di (83) p̄ 2. 2. (tu suscipies aliq̄d) a me (des aliq̄n m̄) aliq̄d

Nulla potest sedare sitim flagrantibus vnda

Copia nec cupidi cor satiare viri

Pōit aliā pabolā di. q; nulla aqua p̄t auferre sitim ab hoīb; epate calidis. sicut sunt hydropici Silt nulla abundātia bonoz t̄p̄alium 2 diuitiaz p̄t satiare cor hoīs cupidi siue auari Lōn. (Nulla vnda) .i. aq̄ (p̄t sedare). i. satiare (sitim) hoīb; (flagrantib; sc̄z epate (nec copia) id ē abundātia supple diuitiaz. (p̄t satiare cor cupidi). i. auari hoīs.

Vipera virus habet. que cum calet illud euomit

Claude sinū prohibe. ne calefiat ibi

Pōit aliā pabolā di. q; vipera est serpens hñs venenū q̄ cū calet siue qñ irascit euomit siue emittit illud p̄ os. quare claude sinū tuū ne ille serpens intrēt ibi. quasi diceret q; prauē cogitatōes hñt vir⁹. s. effectū malī q̄ cū calet. i. delectat euomit illud virus. s. suū effectū. 2 in de prouenit malū siue peccatū. quare debes claudere tuā mētē. ne prauē cogitatōes intrēt illam Lōn. (Vipera h̄z virus) id ē venenū (que) sc̄z vipera (cum calet). i. irascit (euomit illud) sc̄z venenū (claude sinū) supple cor tuū. i. tuū (prohibe ne) sup. venenū (calefiat ibi) .i. i. cor d̄ tuo

De nuce fit corplus. de glande fit ardua quercus

De parua puero sepe peritus homo

Pōit aliā pabolā di. q; sicut de parua nuce 2 de qua glāde fiūt magne arbores. ita de vno puo puero sepe fit hō magn⁹ sapiēs 2 potēs. q̄re pueros floccipēdere nō debem⁹ Lōn. (coryl⁹ fit de nuce). i. de fructu nucis. 2 de glāde fit quercus ardua) id est alia Silt (homo peritus) id est sapiens fit (sepe de puo puero)

Futile vas fundit. sincerū vina retentat

Sic audita tenet mens bona. fundit hebes

Pōit aliā pabolā di. q; vas futile. i. fractū effundit vinū sed vas sincerū. i. integrū retinet vinū 2 nō p̄dit illud. sic mēs bona retinet bonas doctrinas 2 bonos mores. 2 mēs hebes obliuiscit illos Lō (vas futile). i. fractū (fundit). i. effundit (vina) sed vas (sincerū). i. iteḡz (retentat) id retinet vina (Sic mēs bona tenet) audita. i. bonos monitus. 2 mens (hebes) id ē stolidā (fundit). i. obliuiscit. supple audita

Doctrinale Altum

In nihilum nix alta fluit. si desuper ymber

Decidat. et vicio fama perempta perit

Ponit aliā pabolā dī. q̄ uix alta z magna fritur i nihilum pluuisa
desuper cadente. Sicut bona fama et bonū nomē deponitur vicio ad
ueniēte z illā denigrāte Lon. (nix alta) id ē magna (fluit). i. fritur (in
nihilū. si ymber). i. pluuisa (decidat). i. cadat (desup) id ē de celo. Sic
(z fama pēpra). i. diffamata l' destructa (vicio perit). i. crimie deponit

Stratus humi palmes subeuntibus idiget vlnis

Indiget auxilio diuitis omnis inops

Ponit aliā pabolā dī. q̄ palmes siue pal⁹ idiget virgīs vlni. i. illi⁹
magne arboris. vt ide erect⁹ sustineatur. z cū alijs palmiribz sit li⁹
gar⁹ siue fornicat. Sicut ois hō paup auxilio diuitis idigz vt inde
sustineat z viuat Lon. (palmes strai⁹). i. pstrat⁹ (humi). i. i terra. in⁹
diget vlnis) illis arboribz (subeuntibz) i. sustentantibz ipm palmirē. scz
p suas fgulas. Sic (ois inops). i. ois hō paup (digz auxilio diuitis)

Non possum cohibere canem. quin latret vbiqz

Neque mendaci claudere labra viro

Ponit aliā pabolā dī. q̄ hō nō p̄r phibere canem quin latret vbiqz
Sicut nullus p̄r phibere vtz mēdacē quin mētiat vbiqz Lon. ego
(nō possum cohibere). i. phibere (canē quin latret vbiqz). i. in oi loca
(ne) p z nō. z nō (queo claudere labra). i. labia siue os (viro mēdaci)

Fumum non ignem iaculatur ab ore caminus

Colloquio non re liuor obesse potest

Ponit aliā pabolā dī. q̄ caminus. i. fornellus euomit fumū tm̄ z n̄
ignē. Sicut iuidus nō p̄r nocere nisi colloq̄o. z nō emittit nisi solū vē
tū ab ore quē p̄dit Lon. (camin⁹) i. fornellus (iaculat⁹). i. euomit (ab
ore fumū) z (non) iaculat (ignē) Sic (liuor). i. inuidia (p̄r obesse) id est
nocere (colloquio) id est sc̄bis (z non re) id est de facto

Non domus sed dominus laudetur. si bonus is sit

Sinautem dominum spernimus atqz domum

Ponit aliā pabolā dī. q̄ si aliq̄s dñs vel magister alic⁹ dom⁹ sit bo⁹
nus debem⁹ laudare dñm z nō domū. Sz si sit malus z domum et
dñm spernere debem⁹ Lon. (dñs) i. p̄p̄le alic⁹ dom⁹ (laudat⁹ z non do
nius. si is) scz dñs (sit bon⁹. Sinautem) p̄s z p sed et p nō. sz si dñs
non sit bonus. nos (spernimus dominum atqz domum)

Non ibis rostrum. non ardea deserit anam

Non leuiter vicium. dum facit illud homo

Doctrinale Altum

diuitie tñ eoz 7 potētie pterire nūc qñ somnia vidētur. qz in nihilū sunt redactē. Lon. (fātasima). i. somniū (apparet viris. s3 qd fuit añ). i. pus (nihil. s3 rursus). i. iterato (in nihilū. ab illis) s3 hoīto siue viris somniatibz (glā cēlus). i. diuitiaz (fugitiui adest 7 abest sic). i. taliter (que supple gloriā (non aduentat) id est non aduenit prius (qz eat) id est recedat (quasi somnus) id est ad modum somniū

Dum calor est et pulchra dies fornicata laborat

Ne pereat dum nix venerit alta fame

Sic iuuenis dñi tēpus habet sudoribus aptum

Querat. quā possit lassa senecta frui

Ponit aliā pabolā di. q fornicata estare calida diebz claro vigēte in cessant p victu laborat suāqz puilionē faciēs nidū suū granis replet vt dñi hys aduenerit 7 nix sup terrā ceciderit deinde viuere possit absqz laborē. Silt iuuenis dñi tēp^o h3 7 cōp^o aptū laboribz icessanter laborare debz vt senectute aduenire de suis ppijs laboribz sine opprobrio viuāt 7 nutritat Lon. (fornicata laborat. dñi) p qñ calor est et pulchra dies. i. qñ estas ē ne pereat fame). i. ne deficiat (dñi nix al/ rayenerit. sic iuuenis qrat) supple illud (q senecta lassa). i. tpe senectutis (possit frui). i. vt (dñi) p qñ (habeat tēp^o aptū). i. puenies (sudoribus). i. laboribz. vñ legunt tales plus. Dum iuuenes estis 7 tēpus habere potestis. Cur non addiscitis ne vncqz bestia sitis

Non adeo sublimē leuat leuis ala volucent

Quin. redeat rursus rura relicta petens

Non ita subuectos rota surgens tollit in altum

Quin vergens illos cursus ad ima ferat

Ponit aliā pabolā di. q ala nō in tñ eleuat suā voluētē in altū quā adhuc speret ad ima loca redire. s3 ad terrā. Silt rota fortune nō in tñ eleuat hoīes qñ adhuc possz illū deprimere 7 ad ima loca reducere Lon. (ala leuis nō leuat voluētē). i. auē (adeo sblime). i. nā alte (qñ redeat rur^o petēs rura relicta). i. qñ reueniat ad pta dimissa (sic rota) supple fortune (surgēs nō tollit). i. nō portat (i altū sbluectos). i. sbluatos (sibi ita). i. itm (qñ s3 gēs). i. portās) s ferat rur^o ad ima). i. ad bassa

Ebrius ante bibit qz nauseat. ante ligurrit

Qz vomat. ante leuat qz pede firmus eat

Non sic in nobis. nec est sic ordo retentus

Ante docere modo qz didicisse iuuat

Ponit aliā pabolā di. q ebri^o bibit añqz nauseat. 7 gulosus pme/

Parabolarū Alanī

dit anq̄ vomat. 2 hō surgit anq̄ vadat. s; hic ordo n̄ ē in hōib; q; a
liq̄ volūt citi⁹ eē m̄grī anq̄ s; discipuli. 2 citi⁹ dñi q̄ fut. 2 sic d̄ alij
Lon. Ebruius bibit anteq̄ nauseat. 2 ligurrū āteq̄ vomat. 2 leuar)
id est surgit (anteq̄ eat firmus pede. non) supple est (sic in nobis. nec
ordo retentus sic in nobis iuuat modo docere anteq̄ didicisse)

Non emitur care res legibus empta fororum

Venditor et emptor sunt tibi mente pares

Sed nihil est sub celo quod sit carius emptum

q̄ quod emunt longe fronte rubente preces

Pōit aliā pabolā di. q; res ēpta legib; foroz. id est realē ad modū
mercātiāz i foro siue nudinib; n̄ emit care s; nihil ē ēptū cari⁹ s; ce
lo q̄ illd̄ qd̄ p lōgas p̄ces emit 2 maxia verecūdia Lō. (res ēpta legi
bus). i. p̄suetudinib; foroz n̄ emit care. v̄ditor 2 ēptor sunt ibi pa/
res m̄re). i. p̄cordes (Sed nihil ē sub celo qd̄ sit emptū cari⁹. q̄ qd̄
longe preces emunt. fronte) id est facie (rubente) id est verecundante

Dentibus attritas rursus bos ruminat herbas

Ut totiens trite sint alimenta sibi

Sic documenta tui si vis retinere magistri

Sepe recordaris. que semel aure capis

A. pōit aliā pabolā di. q; sicut bos herbas p̄ eū comestis sepius ru
minat 2 attrit; vt sic attrite leui⁹ ille herbe i stomacho digerāt. Sic
sitr si tu vel retinere documēta tui doctor; q̄ semel ab eo audiisti. ne
cesse ē vt ea sepe recorder; i aīo tuo. Lō. (bos ruminat rursus herbas
attritas d̄c̄tib; vt) supple herbe; trite toties sint alimēta). i. nutrimen
ta sibi (Sic recorderis sepe documenta tui magistri que capis) id est
concupis (aure) id est per aurem (si vis retinere)

Follibus inclusas faber improbus excitat auras

Dum ferrum durum molliat ipse focus

Sicortus furoz intus agit precordia stulti

Dum reddit molles litis agone vires

Pōit aliā pabolā di. q; faber excitat vētū iclusus i follib; i ignē q̄
q; ferz ep̄is i igne fiat molle Sic furoz iclusus i corde agit corz
hois i litis agone: q̄useq; ip̄m corp⁹ molliat 2 fiat debile: 2 hō fiat q̄
mur⁹ 2 iēnsat⁹. Lon. (faber ip̄rob; excitat auras). i. vētū (iclusus fol
lib;). i. ill' instrumēt; (dū ip̄e foc⁹ molliat ferz durz. Sic furoz). i. ira
(ortus intus agit) id est agit (precordia stulti hominis) (dum) id ē
done: (reddit vires molles agone litis)

Uo e molofozum latebris arcentur onagri

Exit et ipse canū dente timendus aper

Sic 2 presbyteri viciofos vrgere debent

Et nisi peniteat ense ferire dei

Doctrinale Altum

Ponit aliā pabolā dī. q̄ asini siluestres voce leporarioꝝ cogūť ex ire latebras siue foueas. 7 etiā aper qđ ē aial valde timēdū silr exire foueam canibꝝ mordētibꝝ eū. Silr presbyteri q̄ sunt canes ecclesiā custo diētes. vitiosos 7 malos hoies q̄rere debēt 7 illos castigare dēre. i. ser mone. 7 nisi se velit emēdare debent eos ense iusticie punire. vt alijs cedat in exēplū Lon. (onagri). i. asini siluestres (arcēť). i. cogūť (exire latebris). i. a locis obscuris (voce molosoꝝ). i. illoꝝ magnoꝝ canū (et aper). i. porc⁹ siluestris (timēd⁹). i. metuēd⁹ (exire dēre canū). i. canibꝝ eū mo: dētibꝝ (sic presbyteri debēt arguere vitiosos) supple hoies. 7 ni si ipi vitiosi penitēat. presbyteri (dñt vitiosos feruē ense dī). i. iusticia

Et diues atq; miser fuit olim rex mida diues

Auro sed vite pditione miser

Sic custos census. sic omnis viuūt auarus

Dum nihil 7 multum possidet ipse boni

Ponit aliā pabolā dī. q̄ sicut rex Mida sic appellat⁹ fuit potēs 7 p⁹ maxie diues 7 plen⁹ opibꝝ mūdantis. sed fuit miser 7 paup⁹ pditione sue vite. Sic auar⁹ 7 custos cēsus multa rpalia possidz bonaz tñ nil boni possidet. cū seipm n̄ possideat Lō. (rex) Mida fuit oli diues et miser fuit inqꝝ diues auro: s; mis⁹ pditōe vite. sic omnis custos cēp⁹ id est pecunie (viuūt sic). i. talit⁹ (7 oīs auar⁹ sic: dū ipē). i. auar⁹ (possidet multa: 7 nihil) p nō 7 aliqd. 7 nō (possidet) aliqd (boni)

Hesperus astroꝝ se prefert vespere primum

Et facit immensum quo micat ipse iubar

Sic cito non tarde se monstrat egentibus ille

Qui clarum gemini lumen amoris habet

Ponit aliā pabolā d. q̄ hesper⁹ ē qđā stella q̄ pcedit alias stellas i ve spe. 7 pmo mōstrat hoibꝝ q̄ alie stelle. 7 de se tantā claritatē emittit ac si ceteris stell⁹ 7 toti mūdo suā claritatē pbere vellz Silr vir scūs 7 iust⁹ ac amic⁹ cordial se oñdit paupibꝝ. 7 eoz amic⁹ q̄rocit⁹ p̄t eis sua bōa disp̄git 7 iuxta possibilitatē suā succurrere parat⁹ ē Lō. (hesper⁹) illa stella (p̄fert se p̄mū astroꝝ vespe 7 sc̄t iubar imēsz q̄ ipē). i. hesper⁹ (micat. sic ille mōstrat se egentibꝝ). i. indigentibꝝ cito 7 nō tarde (qui hz lumē clar amoris gemini). i. duplicati siue fornicari

Solus ingentes ventoz temperat iras

Et mare neptunus sepe tridente domat

Sic sese dominus faciat feritate timeri

Qui regimen magne gentis habere cupit

Parabolarum Aiani

Ponit aliā pabolā dī. q̄ eol^o q̄ vētos pacificiat sepe pacificat igētes iras vētoꝝ. 7 neprun^o de^o maris magna crudelitate sua rēperat mare ipetuoluz. Sic silt hō p̄stitutus ī dignitate 7 potentia hñs sub se multos subditos. illos sub pedibz tenere debet. 7 qñq̄ eis delinquētibz grauiter puire vt hēatur ī timore. vt ne ipi p̄ eū iurgāt 7 eleuetur Lō. (Eol^o rpat iras igētes). i. magnas (vētoꝝ. 7 neprun^o). i. dō maris (rpat iras vētoꝝ marie tridente). i. bello crudeli (Sic dñs facit at sefe timeri feritate). i. crudelitate (q̄ cupit hñe r̄gimē magne gētis)

Bella mouet citius cui desunt cornua thaurus

Q̄ qui comuta fronte ferire potest

Sepius in vicos pueros pugnare videmus

Q̄ validos homines. quis solet esse vigor

Pūit aliā pabolā dī. q̄ thaurus iuuenis q̄ nōdū cornua gerit seu hz nūit cū^o mouere bella q̄ magni thauri q̄ magna gerunt ī capite cornua Sic silt sepius videm^o bellare pueros iuuenes 7 etiā hoies mīseros nullā prātē hñtes. q̄ hoies robustos 7 potētes Lon. (thaur^o cui cornua desūt). i. deficiūt (mouet citius bella q̄ thaurus q̄ p̄t ferre frōte). i. portare ī capite (cornua Sic videm^o pueros pugnare sepius in vicos q̄ hoies validos). i. robustos (q̄s). i. q̄b (vigor solz eē)

Impatiens aratri si bos iungatur aratro

Tortam non rectam capit arando viam

Sic sunt qui retrahunt gradientes sepe retrorsuz

Cum videant illos carpere lucis iter

Pōit aliā pabolā dī. q̄ si bos indomit^o iūgat aratro cū boue domito: deuiat a via recta in q̄rtū p̄t 7 aliū bouē secū trahit nec sinit eum rectā viā p̄gere Silt si mali viri iūgant cū bonis 7 videāt bonos rectā viā p̄gere: deuiāt illos in q̄rtū p̄t vt teneāt viā tortā: nec sinit illos facere bonū qd̄ p̄posuerūt Lon. Si bos ipatiēs aratri). i. indomit^o (iūgat aratro. capit viā tortā 7 n̄ rectā Sic sumi (supple illi) q̄ retrahūt sepe gradientes) (supple iter rectū (retrorsuz). i. eōuerso (cū videant illos) scz bonos (carpere). i. cape. iter lucis). i. iter iusticie

Cū niue cū pluuia cū gradine vtere capras

Ac niti contra fronte videmus oues

Iniuustos fruas. ira. nephas. iniuria raptant

Sed iustus toto corde resistit eis

A. d. q̄ nos vide^o capras 7 oues frere cornua p̄ pluiā gradine 7 niue q̄b iūstū. sic eē bōi hoies resistūt mal^o p̄ suā p̄stātiā Lō. nos (vi de^o)

Doctrinale Altum

capras et oues vertere, ac niti). i. bellare, supple cum (fronte, cum niue cum pluuia, cum gradine, ira nephas et iniuria raptrant). i. redunt (in iustos)

.i. contra iustos (sed iustus) supple homo (resistit eis toto corde)

Non potis est pelagus leuiter transire liburnus

Ni sit qui remis currere cogat eum

Non valet ad meta cursum producere cursor

Ni sibi pes et spes auxilientur ei

¶ Ponit alia pabola dices, q. liburnus est nauis que non potest pertransire mare nisi habeat conductorem que ducat eam remis. Si iste cursor ad metas sui cursus ire non valet sine pedibus et voluntate currendi vel eundi. Unum per hoc vult aucto: inuere que aliquod opus perficere non possumus nisi illa habeamus que sunt nobis necessaria ad perficendum illud opus. Unum tria sunt necessaria ad perficendum aliquod opus, scilicet posse scire, et velle, de quibus si deficit unum: inceptum opus perficere non valemus. Unum catho. Quod possis id tepra recte. Lon. (liburnus), i. illa nauis (non potis), i. potes est transire leuiter pelagus i. mare (nisi) nisi, supple sit aliquis (que cogat eum currere remis, cursor non potest producere cursum ad meta, i. ad terminum (nisi pes et spes auxilientur ei)

Longius ille videt, qui multos spectat ocellis

Quod cui dat visum solus ocellus homo

Iocirco vaccam seruadam tradidit argo

Sponsa iouis iuno, non poliphebe tibi

¶ Ponit aliam parabola dices, q. ille longius videt que plures oculos habet que qui unicum oculum habet, quare iuno sponsa iouis dedit vaccam seruanda argo qui centum habebat oculos et non poliphebo qui solum ocellum habebat. Q. diceret, q. tu non debes plus credere tue soli opinio ni siue consilio unius hominis que plurium hominum, q. ut communitur dicitur. Plures vident oculi que oculus. ¶ Construe (ille qui spectat), i. que respicit (multis ocellis), i. oculis (videt longius que homo cui solus ocellus) id est (oculus dat visum, idcirco), i. propter hanc causam, o (poliphebe iuno sponsa iouis tradidit vaccam seruanda argo), i. tali homini centum oculos habenti et (non tibi) q. non habes nisi unum oculum

Vim minus exerceat, que late spargit ignis

Quod cui collecte vim tribuere faces

Fortius inuadit qui vires colligit hostem

Quod qui displicet viribus instat et

Dicit q. ignis si se congregat maiorem emittit calorem que displicet et segregat. Si iste geres si se exentes sit in bello fortiores que displicet et segregati.

Parabolaz Alani

Non ignis q̄ spargit late exercet vi min⁹ supple q̄ ignis (cui faces collecte). i. ligna sil̄ collecta (tribuere). i. tribuere. supple bō (q̄ colligit) i. sil̄ aggregat (vires). i. bellātes (inuadit fortius hostē) supple q̄ ille q̄ (instat ei. i. obuiat hosti (dispersis viribz). i. segregatis bellātibz).

Pessimus est hostis. qui cū benefeceris illi

Fortius insurgit bella mouendo tibi

Si carni fac velle suū si bella moueri

Dis tibi. si pacē colla domato fame

Ponit parabolā dicens. q̄ nō est hostē peior q̄ ille q̄ malū reddit p̄ bono. quare si habeas hostē nō des ei supra te prāte. nā si dñetur tibi multū nocere poterit. Sicut cū caro nr̄a sit inimic⁹ nr̄ mortalīs. nō debemus sibi dare prāte supra nos. i. supra sp̄m nr̄m. cuz habeam⁹ eā i prāte nr̄a. s̄z debem⁹ eā sub iugo tenere z fame ac abstinēt̄is seu penitēt̄is domare. ne p̄tra nos insurgat. vii⁹. Luxuriat raro nō bñ pasta caro Lōstrue (hostis ē pessim⁹ q̄ insurgit fort⁹ tibi). i. p̄tra te (bella mouendo. cū) p̄ q̄. supple tu (bñfeceris illi) Sic fac carni vel le suum si vis bella moueri tibi et si vis inq̄ (moueri tibi pacem. col la) id est carnes (domato fame)

Capitulum tertium

Non teneas aurū totū. qd̄ splendet vt aurū

Nec pulchrū pomum quodlibet esse bonū

Non est in multis virtus quibus esse videtur

Decipiunt falsis lumina nostra suis

Plus aloes q̄ mellis habent in pectore tales

Quos sanctis similes simplicitate putes

¶ Sic incipit tertū capm̄ hui⁹ libri in quo pcedit p̄ sex metra Et p̄mo ponit parabolā dī. q̄ totū illud qd̄ splēdy vt aurū nō est aurū. z oē pomū pulchrū lz videat bonū nō tñ est bonū Sicut multi sunt hoies qui vident esse sapientes z tñ nō sunt. z multi vident veraces q̄ tñ sunt falsissimi: z plures vident esse sci q̄ tamē sunt pessimi. qui ab extra vestiri sunt vestib⁹ ouū z innocētū. intrīsecus at̄ sūt lupi rapaces vt habet in euāgelio. z etiā multa vident nobis bona q̄ tñ sūt pessima. Non. (Nō teneas totū) supple illd̄ (qd̄ splēdet vt aurū eē aurū) Nec teneas qd̄libet pomū pulchrū eē bonū. sic fr̄tus q̄ (videt esse in multis nō est) s̄z in illis. supple tales hoies (decipiūt lūia nostra). i. ocus los nostros siue mētē nostrā (suis falsis) supple lūimibz. tales (hñt in pectore). i. in corde plus (aloes). i. amaritudinis vel falsitatis (q̄ mel

Doctrinale Altum

lis).i. dulcedinis vel vitatis (quos) scz supradictos (putas) supple et
(siles scas) supple boibo (simplicitate).i. sanctitate

Morsibus aggredit lignū capra quo religatur

Num sibi nil aliud detur quos lacerare queat

Quāuis delicias cupiat sibi quisqz necesse

Ut capiāt omēs id quod habere queunt

Nil prodest optare magis vel querere nobis

Qz qd vel quantū vult deus ipse dare

Autor ponit auzor aliaz parabolā dicens. qz capra non hñs qd comede
re corrodit suū presepe Silt cū oēs cupiāt esse diuites. tamē necesse
est vt solū capiāt bona que sibi accedere pñt qz nō oēs pñt esse diui
tes. nec poest plures diuitias nobis q̄rere qz deus nobis velit p̄sta
re. ipe em deus scit quibz indigemus ad salutē corpis z aie Lōstrue
(capra aggredit morsibus) supple illud (quo lignū religat. nil) pro non
et aliquid. cuz aliquid aliud nō sit tibi (qd det sibi Quāuis quisqs)
.i. q̄libz hō (cupiat diuitias) supple hñe (sibi ē necesse vt oēs capiāt id)
.i. illud (qd queūt).i. pñt (hñe. optare vl querere magis qz) supple tot
(qd vel qzrū ipe de⁹ vult dare. nil) p nō z aliqd. nō poest nob) aliqd

Ad vasa neptuni fontes et flumina currūt

Et quocūqz potest currere currit aqua

Post valles quas semp amat dilabitur vnda

Et colles odio quas habet illa fugit

Quis satis est his plura fluunt his vndiqz fert

His datur his emitur. pauper vbiqz iacet

Autor ponit aliā pabolā dicens. qz aqua naturaliter descendit deoz/
suz z querit societate aquaz. i. mare. z magni fluuij naturaliter per
gūt illuc. z parui riuuli tēdūt ad magnos fluuios z riuūgunt ill. sed
nunqz mare ascendit p fluuios nec fluuius p riuulos. sed econner
sa maior aq̄ attrahit ad se minores aqs Sic silt est de diuitiis
hui⁹ mūdi. q̄ sp̄ tēdunt ad ditiores z potēiores. vbi ē cōgeries ipaz
diuitiaz z difficulter ad pauperes dirigūt : cū illis nulla sit diuitia
rū p̄geries. sz eos fugiūt imo poti⁹ ad diuites accedūt. z sic maior d̄
uitiaz q̄ntitas attrahit ad se minores vt for⁹ radicetur ibidē Lon
(fores et flumina currūt ad vada neptuni).i. ad mare (z aq̄ currit q̄/
cūqz p̄t currere vnda) id ē aq̄ (dilabitur sp̄ p̄ valles q̄s amat. z illa)
scz aq̄ (fugit colles).i. mōres (q̄s) supple colles (bz odio. Plura) id ē plu
res res (fluūt his) supple boibo (q̄s).i. q̄to (satis ē).i. plura bona seu di

Parabolay Alani

uitie sunt (fertur bis) id est poratur diuitibus (vndiqz datur bis. emi-
tur bis). i. a diuitibus (pauper vbiqz iacet). i. a nullo reputat Et nota. qd
ista tria vba q ponit in littera: scz fert dat et emit sunt ipersonalia

In boream zephicum conuerti sepe videmus

Domine mutata. rursus et hunc in eum

Non tamen ammiror de tempore si varietur

Cum sic cunctorz conditor ipse velit

Sed miror miranda nimis vaga corda viroz

Cur totiens mutant se prohibente deo

Ponit alia parabolam di. q zepirus. i. ille vterus sepe mutat i bo-
rea z ecouerso. nec miramini si tempus ira varietur cu ds ira velit z
ordinauerit. sed multu ammiror cur cor hois mutet de bono i malum
cu ds hoc nolit Lon. nos (videm⁹ sepe zephiru) illu vtru: pueri in
borea: et videm⁹ sepe (huc) scz borea pueri: rursus in eu: i. i zephiz
(noie mutato: Et ego: m nō ammiror: de tpe si variet: sic cu ipe pdi-
tor: scz deus: velit sic: i. ordinauit sic (Sed miroz mirada nimis). i.
valde: cur: i. quare: corda vaga viroz mutāt se toties deo. phibere

Non aliam legem patitur fur qz latro captus

Quauis de nocte fur eat. ille die

Nō minus hic peccat q censum condit in agro

Quā qui doctrinam claudit in ore suam

Abstt commissum sine lucro ferre talentum

Ne seruos nequam vos vocet ira dei

Ponit alia parabolā di. q fur captus nō minus punit qz latro. nec
ecouerso. lz fur eat de nocte z latro eat de die Nec ille minus peccat
q pecunias abscondit in agro qz ille qui sciaz suā abscondit: nec vult
alios docere Quare diuitias male acquisite z sine lucro. i. sine pe-
na tenere nō debem⁹: ne ira di vocet nos seruos nequā z prauos. et
mittamur in tenebras exteriores Lōstrue (fur captus nō patit a/
liā legē: i. punitōez: qz latro. quis fur eat d nocte et ille: scz latro: eat
de die: z supple ille: q abscondit cēsus: i. pecunias: in agro si peccat mi-
nus qz qui doctrinā suā claudit in ore: suo: ferre). i. portare vel tene-
re: talentū: i. denariū: commissuz: idē ē acquisitū: sine lucro: id sine pena
vel labore: abstt: procul sit: Ne: p vt z nō vt: ira dei nō vocet vos ser-
uos nequam id est malos

Non opus est somno sprenes ingredienti

Doctrinale altum

Nec sibi qui studio falsa cauere volei
Sepe stilum vertit qui versum vertere debet
Dentibus est unguis. scalpit z vsq; caput
Querit ea primum. q̄ postea ponere possit
Non apte quenis verba locare potes

Ponit aliā pabolā di. q̄ op^o somni vel dormitionis nō ē intrāri p̄cu
la vel certamina. z ille etiā dormire nō dz. q̄ studio se vult vitare fal
sa. i. falsitates z deceptiones mūdi. z p̄sicator fr̄es. s̄suz sepe s̄rit
materiam s̄sus. z ille qui suos rodit unguis dētib; aut caput suum
scalpit nō facit p̄ueniēs nec hon: s̄hū. Et ita sicut p̄cā nō veniūt ad
p̄positū. imo q̄nq; nocēt S̄it oia s̄ba nō veniūt ad p̄positū nec sunt
dicēda. q̄: q̄nq; nocet. Un̄ s̄r p̄ditiones requirunt ad b̄n̄ loquēdūz.
q̄ p̄tinet in hoc s̄su. Qui. qd. cui. dicas. cur. quō. q̄n̄ req̄ras. vt lat^o
p̄tinet in libro de mō loquēdi z tacendi Lon. (opus somno nō ē in
grediēti syrenes). i. p̄cula maris (Nec p̄ z nō. z nō ē opus somno nō ē in
li (qui vult cauere falsa sibi studio). i. cū diligentia. Et supple ille (q̄
dz s̄rere s̄suz s̄rit sepe stiluz). i. materiā. Et supple ille (q̄ est). i. come
dit z rodit (unguis dētib;). i. cū dētib; (z scalpit caput. vsq; q̄rit p̄mū
.i. p̄mo (ea q̄ possit ponere postea) sic z tu (nō potes locare quīs ver
ba apte). i. conuenienter

//
numz

Tersites vicium non vires auxit achinis

Inops virtutis garrulitate potens

Sic inter scacos alphinus inutilis extat

Inter aues bubo. fucus z inter apes

Inter narrantes ciphram iuuat esse figuras

Et vult multotiens anticipare locum

Ponit aliā pabolā di. q̄ Tersites fuit hō inutilis z carēs s̄ritibus
sed garrulitate plenus. hic posit^o inter grecos bellantes p̄tra hostes
suos b̄n̄ auxit eoz nūez. sed nō p̄sūt virib;. Sic alphinus inutilis
stat sepe int̄ scacos. i. i ludo scacoz. z bubo stat int̄ aues. z fu
cus inter apes. z ciphra. i. zero sepe stat inter alias figuras nūerales
q̄s multotiens vult p̄cedere lz de se nihil valeat. S̄it multū s̄t hoies
miseri z inutiles qui aīcedūt viros p̄udētes. p̄uidos atq; sapiētes.
z quīs sint ispiētes t̄n̄ p̄ ceteris audiri volūt S̄it z multē s̄t mulie
res meretrices z ifames q̄ sp̄ volūt p̄cedere p̄bas z honestas mulie
res. z eas spernere nō verecūdāt Lon. (Tersites) ille hō (inops s̄rit
tis). i. carēs s̄ritib;. sed (potēs garrulitate). i. abūdās i p̄bis (auxit). i.

Parabolarum Alani

augmētavit (nūcz), i. multitudinē, z (nō vires), i. fortitudinē (achinis)
 i. greci (sic alpinus iuril' exrat), i. stat (inf scacos), i. i ludo scaco z, z
 bubo exrat iuril' inf auces), i. inf volucres (z sic exrat iuril' iter apes)
 z (iuuar), i. placz l' dlecrat (aphrā) illā figurā (ē inf figuras narrātes
 i. nūcātes, sup. cifra) vult mltōnēs āncipare locū, i. aliaz figuraz
Suparat instātes psmos breuis insula fluctus

Et pacem gemini continet vnda maris

Nō possunt thauri concurrere fronte minaci

Dum baculuz pastor subleuat inter eos

Apula gens lucanaq; semp bella minantur

Et rabiem media gens venusina vetat

Ponit aliā pabolā dī, q' smos ē insula qdā in mari q' licz sit pua tñ
 sp resistit mari, nec mare p' illā insulā suis fluctibz subuertere, imo
 p' supat mare. S' ilr etiā thauri licz sint magni z fortes, tñ p'sente p
 uo pastore cū baculo eis mināte se inuicē ferire n̄ audēt. S' ilr gens
 lucana z gēs apula inf se freqnt' atrocia bella gerūt, q' lz multe z po/
 tētes sint, tñ gēs venusina q' pua ē z pauca rā in nūero q' in potentia
 illas gētes (lucanā scz z apulā) inuicē debellare ibiuit. Per hāc pa/
 bolā docz nos auroz, q' q'uis sim' potētes z diuites tñ n̄ capiamus
 iurgia z lites cū paup'ibz z puis boibz eos vilipēdēdo, qz freqnt' di/
 ues supat a paupe, potēs ab ipotēre, z magn' a puo, z fort' a debili,
 vt p'z in lrā. Et p'iter d'z q' pu' lapill' sepe magnā subuertit turrim
 Lon. (smos) exns (breuis insula), i. pua insula (supar), i. resistit (instā
 tes fluct'), i. sibi obuiātes Et supple hec insula (ctuz pacē mar' gemi
 ni), i. geminari l' multiplicari. Et (thauri n̄ p'it concurrere frōre mina/
 ci), i. comibz elat' (dū) p' qñ, qñ (pastor subleuat baculū inf eos) scilicet
 thaurus. Et gēs apula z gēs lucana) ille due gētes sic appellat' (mi
 nāf, i. mouēt (sp bella) scz inter se mutuo (Et gēs venusina) sic appel/
 lata (media) existens inrer illas duas gentes, vetat, id est prohibet
 (rabiem) id est furorē p' dīctarum genium

In cauea propria sit atrox et aspera vulpes

Que potius fugeret, si foret illa foris

Improbus et mordax canis est in limite noto

Dum videt auxilium vim sibi ferre canum

Inter consortes audacior est homo nequam

Quam sit i extraneis hoste minante locis

Ponit aliā pabolā dicens, q' vulpes existēs i ppria cauea ē atrox
 mordax z aspera, que si esset extra caueam vtiq; fugeret. Et canis
 multis alijs canibus associatus est atrox et mordax, qui si solus es/

Doctrinale Altum

set fugeret. A simili homo neq̄ et prauus et iniquus existens inter so-
cios suos est iniuriosus loquax et audax ad inuadēdū aliquē. q̄ si fo-
ret solus vtiq̄ fugeret et taceret. Lon. (vulpes fit atrox). i. crudelis
(et aspera) id ē ferox (in cauea p̄pria) id ē in antro suo que scz vulpes
: fugeret potius: .i. citius si illa: scz vulpes foret .i. esset: fortis: id ē
extra caueā suā: Et canis ē improbus et mordax in limite notō: id ē
in domo nota: dū: pro quando. qm̄: videt vim canum ferre auxiliū
sibi: Sic: homo neq̄. id ē prauus: est audacior inter cōsortes: id est
inter socios suos: q̄ sit in locis extraneis. hoste mināte: id ē obiurgāte

Inuentum tarde leporem cito perdimus inter

Veprerculas. cum sit tes fugitiua lepus

Perdimus anguillam manibus si strigimus illā

Cuius labilitas fallit in amne manus

Sic abit inuentus nisi conseruetur amicus

Et nisi libertas mutua seruet eum

Dicit autor q̄ si repiamus leporē tarde vel raro tamē cito pdim⁹
eū inter vepres et spinas intrāte. Sili si teneam⁹ anguillā et vt me-
li⁹ teneam⁹ fortius strigimus. et quāto plus strigimus tāto citius
eā pdimus. A simili ē de amico. que si repimus q̄uis tarde tñ cito p-
dimus nisi mediāte libertate fuerimus eū. Lon. nos (pdimus cito
inter veprerculas). i. inter duinos (leporē inuēti tarde) id ē raro et cū
magno labore (cū) ipse (lepus sit res fugitiua) Et nos (pdimus anguil-
lā dū strigimus illā manib⁹). i. cū manib⁹ (cuius) scz āguille (labili-
tas fallit). i. decipit (manus in amne) id ē in aq̄ (sic amicus inuentus
abit id ē recedit (nisi) seruet. et nisi libertas mutua). i. continuata (ser-
uet eū) scz amicu⁹. Nō habet anguillā per caudam qui tenet illam
Non bene firmus erat digito qui soluitur vno

Nodus. nec fortis tam cito fracta fides

Nunq̄ fidus erit qui desinit esse fidelis

Nunq̄ qui non est fidus amicus erit

Ex quo conueniunt duo pectora pectus in vnum

Par est vt maneant pectora pectus idem

Ponit aliā pabolā dī. q̄ nod⁹ q̄ cū vno digito soluit nō ē bñ firm⁹.
etiā fides q̄ sic soluit nō ē bñ firma Deinde dicit q̄ ille q̄ desinit eē fidelis
nō erit vnq̄ fid⁹. et q̄ nō ē fid⁹ nūq̄ erit amic⁹. Et q̄ duo amici pue-
niūt in vno scz in volūate. qz sunt eiusdē volūtatē. id puenies ē vt

Parabolarum Aiani

vt duo corda scz duoz amicos cōueniāt in vnū Lon. (Mod^o q̄ sol
uitur). i. dissoluit (digito n̄ ē bñ firm^o Nec fides tā cito fracta) supple
ē (fortis). i. firma Et supple ille (q̄ definit esse fidelis. nūq̄) p nō r vn
q̄. nō erit vnq̄ (fid^o) Et ille (q̄ nō ē fid^o. nūq̄) p nō r vnq̄. nō erit vn
q̄ (amic^o) qz (ex q̄ duo pectora pueniūt in vnū pectus. fas est vt pe
ctora) illa (maneant idem pectus id est vna voluntas

Mente minus sanus q̄ corpore creditur eger

Qui medicos eius fuste vel ense ferit

Quis magis insanus q̄ cecus in ardua ductus

Si tunc contemnat felle tumente ducem

Lippa non luscā colliria nigra medentur

Qui semel est luscus non nisi luscus erit

Ponit aliaz pabolā dī. q̄ infirm^o q̄ suos medicos vult pcutere cre
dit magis eger r insan^o mēte q̄z corpore Dem̄ dr q̄ valde insan^o est
cecus q̄ cecitas in cāpis ptra suū ductorē insurgit qz bñ p̄ rberari a
suo ductore. q̄ si dimittat eū nescit q̄ vadat postea dr q̄ colliria nig. i.
illa vnguēta bñ medēt hōi lippo. i. hñi oculos lippos. sed nō luscō:
qz q̄ semel ē lusc^o nō erit nisi lusc^o. i. sp̄ erit lusc^o Per hāc pabolā vult
auroz innuere q̄ tu nō dēs insurgere seu p̄edere p̄ tuos bñfactores
q̄ q̄ndie tibi succurrūt in tuis necessitatibz. qz si alr fecerz ptra teip
suz p̄deres: r q̄ talia faciūt fatui s̄ r nō nisi fatui erūt Lon. (Eger)
. i. infirm^o (q̄ ferit medicos ei^o ense l' fuste credit) supple cē (min^o san^o
mēte q̄z corpore. Quis) supple ē (magis insan^o mēte q̄z cecus ductus
in ardua). i. in cāpos (si p̄cēnat tūc ducē) scz suū (felle tumente). i. ira ca
lente (colliria nigra medētur lippo) id est homini habenti oculos lip
pos. et (non luscō) id est homini habenti oculos luscōs

Nolumus in cirpo quo non est querere nodum

Nec sup infirmum ponere magna gradum

Pasce canem. pastus tuus illum leniet. et te

Quāuis cedatur lefus amabit herum

Fac serua neq̄ bona semper. et omne qd̄ illi

Prebueris perdes. cum sibi nullus amor

Ponit aliā pabolā dī. q̄ i cirpo siue cirulo nod^o q̄rend^o nō ē. qz in
illo null^o nod^o ē. etiā magnū on^o p̄ infirmos r debiles grad^o scādere
nō p̄. Dem̄ dr q̄ si tu habeas canē r illā pascas te sp̄ amabit. r quā
uis a te cedat. n̄ ad te sp̄ reuertit S̄llr ē de suis q̄ si sūt boni r licz a

Doctrinale altum

re quicq̄ ledūf. n̄ ad te ſp̄ reuertēt z tibi debite ſuēt. ſ; ſi mali ſint et iniqui. de te nec de tuis reb; curabūt. z quicq̄ ſibi feceris ſ; perdes q; ſuos bñfactorēs. p̄ſus ignorāt. vñ vbi non q̄ſcit amor ibi fidelitas q̄rēda nō ē. ſicut nec in circulo q̄rēd⁹ ē nod⁹. Lon. ſupple nos (nolum⁹ q̄rere nodū in cirpo). i. in cirpo (in q̄ nod⁹ non ē). z ſupple nolimus (ponere magna ſup ḡduz infirmū). i. debile (Paſce canē. paſtus tu⁹ leniet illū. z amabit te herū. i. dñm ſuū (q̄p̄is cedat) ſupple a te

Ridiculus mus eſt. qui muribus imperat. et qui

Tanq̄ rex hoz. ſic dominatur eis

Non minor eſt riſus de ſeruo quando leuatur

In dominum. quando voce manu ferit

Aſperius nihil eſt humili dum ſurgit in altum

Pungitur in cella ſimia ſede ſedens

Ponit aliā pabolā di. q; magn⁹ riſus ē qñ pu⁹ mus vult ceteris muribus dñari. z illis ad modū regis impare. Nō minor ē riſus de ſuo q; cōtra mgr̄m ſb̄bis z factis inſurgit. A ſill⁹ nihil ē aſper⁹ paupe dīſtato miſero in dignitate ſeu p̄tate aſtituto. vñ. Paupe ditato nil acrius eſſe putato. vñ talis ē ſimilis ſimie in ſede celfa ſedenti. Lon. (mus ē ridicul⁹). i. deridend⁹ (q; imperat muribus. et q; dñat ſic eis) ſz muribus (tanq̄ rex hoz. riſus nō ē minor de ſeruo qñ leuat⁹ in domū (z qñ ferit dñm voce. q; p z manu: A ſill⁹ (nil) p nō z aliqd: aliqd nō ē aſp⁹) ſupple boi (humili). i. paupi vel miſero (dū ſurgit. i. cleuat⁹ (in altū). i. in dignitate (ſimia). i. illud aīal (pūgit ſedēs in ſede celfa)

Diuerſis diuerſa valent medicamina morbis

Ut variant morbi ſic variantur ea

Non vno doctrina modo ſe mentibus infert

Hiſ timor. hiſ monitus. hiſ adhibetur amor

Quadrupedes ad aquare nequis dū pcutis illos

Nec cogit pueros virga ſtudere rudes

Ponit aliā pabolā di. q; aliq; medicamina ſunt bona in vna infirmitate: q; ſt mala in alia: z ſic diuerſimode diuerſis morbis danf. Sic doctrina diuerſimode dat ſtudentib;. nā aliq̄bz debz dari p timores. qz aliſ nō recipēt. aliq̄bz p dulces aīmonitiones. z aliq̄bz p amorē. Un̄ dē q; eq̄s ad aquare nō poſſum⁹ dū illos pcutim⁹: ſic nec virga cogit pueros rudes z groſſos intellectu ad ſtudentz. Lon. (diuerſa medicamina valēt diuerſis morbis. ea). i. illa ſz medicamina (variant.

Parabolarū Alani

vt pro sicut (morbi variant. doctrinā nō infert). i. nō imittit (se mēi/
bus vno mō) supple qz (his). i. aliquibz (tūmōr adhibet. his monū⁹). i.
moitio z his (amor:) adhibetur. supple tu (neqs). i. nō porce (adaquas
re qdrupes). i. equos (dum) p qñ (pcutis illos. nec sga cogit pue
ros rudes studere) id est obrulos in ingenio

Paruula venalem pprendit mantica telam

Et iacet exiguo multiplicata loco

Cur sic quod cupide menti non sufficit orbis

Predia terrarum gloria census honor

Ius est ut penitus terre sit homūculus expers

Qui totaz terram solus habere cupit

Pōit aliā pabolā di. qz sicut parua māntica pphēdit telā venalē i epi
guo loco qñ ē bñ plicata. sic p dñū mēs cupidī nō p̄t factari. qz nos
videm⁹ qz si vn⁹ hō efficit hodie onager. cras vellz eē vulpes. vt cito
hiet oīa bona suoz hoīm. etiā hō qz auarus ē sp̄ paup̄ ē. z penit⁹ vult
alios lupare. vñ Dia des cupido nō perit inde cupido Lon. (par
ua māntica pphēdit telā venalē). i. vedibile (z multiplicata). i. plicata
(iāz exiguo loco cur sic qz mēti cupidī n̄ sufficit orb̄ pōis). i. possessio
nes (fraz) glā celsus honor ius est z homūculus). i. pu⁹ hō (sit exp̄s)

Facibus innocuis deserta loculus ambit

Cum nihil inueniat quod lacerare queat

Non sp̄ pungit serpens nec fundit vbiqz

Virus quod secum semp̄ in ore gerit

Non equidem stimulo nec parceret ille veneno

Si quid adesset quod ledere posset eo

Pōit aliā pabolā di. qz pu⁹ leo ābit p loca deserta z n̄ facit malū ali
qd. sic p oppositū multi sunt hoīes qz nō faciūt aliqd malū. qz non in
ueniūt vbi facere p̄nt. z etiā nō sunt ausi facere Lon. (nūl p nō z ali/
qd. cū leo nō inueniat aliqd qd̄ queat lacerare. z spens nō pūgit sp̄
nec fundit vbiqz vū⁹). i. venenū (qd̄ sp̄ secū gerit eodē). i. certe (ille)
supple hō (nō parceret veneno. nec) p z et nō (parceret stimulo). i. mā/
lesicio (si quid adesset qd̄ posset ledere eo). i. veneno

Capitulum quartum

On bñ de pedibus spine tribuliqz trahūtur

Dum breuis interitus spina relicta iacet

Doctrinale Altum

Quāto maior mora ē tāto magis vulnera putrēt

Et sic nō possum absq; dolore trahi

Qui culpas de corde trahit trahat vsq; recentes

Et cūctas pariter. ne ferat vna necem

Quid pdest medico plagas sanasse ducētas

Si maneat sola qua moriatur homo

¶ Dic ponit q̄rū caplm̄ hui⁹ libri. qđ pcedit p octo x̄sus Et p̄t di
uidi in tot pres qđ sūt p̄cūle Partes p̄cūbūt in p̄cūssu In p̄ma pre
dr. qđ si aliq̄s hēat spinā et mltos tribulos in pede suo. z oēs si extra
hant a pede suo vna relicta ex qua moriat ille. nihil pdest ei aliarū
spinaz extractio Sic ē qđ si aliq̄s p̄fessus sit de oīb; p̄ctis suis exce/
pro vno p̄cō mortali de qđ dānat⁹ sit. p̄fessio sua tūc nihil ei pdest
Lon. (spine z tribuli nō bñ trahunt de pedib; dū breuis spina sacz)
.i. remanet interius (vulnera putrent tāto magis q̄to mora ē maior
z nō p̄t extrahi absq; dolore). i. pena supple ille (qđ trahit culpas de
cord. trahat vsq;) .i. assidue (recētes). i. nouas (z cūctas parit). i. oēs
alias (ne vna ferat necē). i. mortē (qđ pdest medico sanare ducentas
plagas si sola) id ē vna maneat. qđ moriat hō) x̄sus Ad tribulos as/
nus p semen somnia vertit

Arbor q̄ late ramat. nisi firma sit p̄mo

Cum ramis facili corruit icta notho

Sed q̄ radices habet in tellure profundas

Obstat. et euelli peste fruente nequit

Qui ramos fame nō radices meritoz

Extendit late. scito qđ ipse cadet

Nā solū celo qui talia vana profatur

Est etiam vitio displicet ille solo

Ponit aliā pabolā di. qđ arbor bñ firma t̄z p̄ ventū: ita etiā ad p̄posi
tū hō firm⁹ i bono p̄posito t̄z firmiter p̄ malos hoies Lon. (arbor qđ
late ramat icta). i. p̄cūssa (notho). i. v̄eto (faciliter corruit). i. cadit (cum
ramis nisi sit firma p̄mo. sed) illa (obstat qđ h̄z radices p̄fundas in tel
lure. z nequit euelli peste fruente. qđ ramos fame late extendit nō radi
ces meritoz. scito qđ ipse cadet. nō solū displicet celo qđ talia vana p/
fat). i. loquit (Est) pro sed (ille displicet etiā solo vitio). i. delicto.

Nā minus est dulcis parua de fronte recepta

Parabolarū Alani

Que de magno flumine fertur aqua
Et cadus et doliū retinet quandoq; salernū
Nec doliū melius q̄ breuis ipse cadus
Nec magis egregia dulcescit potus in aruo
Que facit in vitro quod minus asse valet
Quāuis quisq; miser benedicat vel bona nemo
Corpore pro misero vilia verba putet

Ponit aliā pabolā dī. q̄ aq̄ de paruo fonte nō est min⁹ dulcis q̄ eā
 de magno flumine. ⁊ dī autor q̄ vnus paup̄ male indutus posset ita
 bñ dare bonū p̄siliū sicut vnus diues bō Lon. (aqua recepta de par
 uo fonte nō est minus dulcis q̄ aqua que fert). i. portaf (de magno
 flumine Et cadus ⁊ doliū retinent qñq; salernū). i. merū (nec doliū
 retinet melius q̄ ipse cadus. potus nō magis dulcescit in aruo egre
 gio. q̄ faciat in vitro qd̄ valet minus asse). i. obolo (Quāuis quisq;
 miser bñdicat) sic (nemo putet bona s̄ba) supple. esse in corpe misero)

Milibus intentis scrutatur ab ethere predā
Miluuus ⁊ a longe frustra relicta videt
Non (licet esuriat) statim descendere ab alto
Sed varijs gyris circuit ipse locum
Sunt nā qui laqueos posita dape ponere tēptāt
Ut sic incaute decipiantur aues
Deniq; precepto nihil aucupis artis adesse
Inguibus accedit tutus ⁊ escas capit

Ponit vnā pabolaz dī. q̄ nos videm⁹ q̄ milu⁹. i. talis auis qñ vult
 accipe carnes solet circuire terram varijs gyris. ⁊ dicit q̄ qñ descen
 dit ab alto cauet. q̄ videt laqueos positos Et vult cludere autor q̄
 qñ aliquis agere vult ali qd̄ debet respicere fine Lon. (milu⁹ scrutat
 ab ethere p̄daz vifib; intentis. ⁊ videt a lōge frustra relicta. ⁊ statim
 nō descēdit ab alto lz esuriat. sed ipse circuit varijs giris). i. circūqua
 q; volat Et supple ali q; (sunt q; tēptāt ponere laqueos. dape posita). i.
 cibis appositis (vt sic aues incaute decipiant. i. capiant) (Deniq;). i. si
 naliter. supple milu⁹ (pcepto nihil artis aucupis adesse). i. p̄ns esse.
 supple miluuus (accedit tutus. ⁊ capit escas ynquibus)

Doctrinale Altum

Non nihil exempli vermes de carne creati
Demonstrat oculis notificantis opus
Dentibus acceptam inuadunt moribus illam
Non querunt aliam dum sibi durat ea
Consilij nihil est nisi sal succurrere possit
Sal positum large mordet et arcet eos
Vermibus hic mos est. nec solum linquitur illis
Sunt in quos transit iam furor ipse viri
Ponit alia pabolā dicens. q̄ nos videmus naturaliter q̄ isti homines
qui i carne nascunt nō comedūt aliud donec satientur de ipa ita q̄
hō diues inheret paugi nō dimittit ip̄z donec oīa bona sua comede
rit siue p̄sumpserit. 7 postq̄ p̄sumpta sunt non inueniens magis ad
comedendū. morit̄ q̄z non p̄t comedere aliam terrā. Exon. (vermes
creati de carne demonstrant non nihil). i. aliquid (exempli notifi-
cantis opus oculis). i. cum oculis. 7 supple vermes (inuadunt illam sc̄z
carnem (moribus acceptā) id est captam (dentibus) id est cum denti-
bus. 7 succurrere) sibi. q̄z (sal positum). i. aspsum (large) id est abundā-
ter (mordet 7 arcet eos) sc̄z vermes (hic mos est vermibus. nec) p̄ 7 nō
et non (solum linquit illis) aliquid. sed ipi vermes (sunt in quos furor
viri) id est patrifamilias (iam transit) id est sc̄uit
Non propter pennas laudat conuina volucrem
Nec propter corium mango disertus equum
Nec equidem similis per singula cursitat vsus
Vestes non homines omnis homo venerat
Hunc noua facta nouum statuunt p̄ singula morem
Et nihil excepto paupere vile iacet
Nil bene pauper agit. sed pro ratione tenetur
Quicquid agat diues. seu bene siue male
Ponit alia pabolā dī. q̄ conuina nō laudat auem p̄pter pennas sed
propter carnes. Item sapiens mango nō laudat equum p̄pter corium
sed propter bonitatem. ideo concludit q̄ homines non honozantur
p̄pter bonitates eoz. sed propter vestes eoz. vii^o. Vir bene vestitus
in vestibus esse peritus Creditur a mille. q̄uis ideota sit ille
Construe (conuina nō laudat volucrem p̄pter pennas. nec) pro 7 nō (mā-
go disertus nō laudat equū p̄pter coriā. Nec equidem). i. certe (similis
vsus cursitat p̄ singula) q̄z (ois homo veneratur vestes nō homines)
ideo (noua facta statuunt hunc nouū morem p̄ singula. 7 nihil vile ia-
cet. i. reputatur (excepto paupere). i. egeno Et (pauper nil agit bene. sed
quicquid diues agat siue bene siue male tenetur pro ratione

Parabolarum Alani

Sumpta quid esca valet. que q̄ cito sumitur erit
Nausea cor vexat. viscera laxa dolent
Quando non patitur medicamina morbus in aluo
Non signum vite. sed necis esse puto
Urdape venter eget. sic spiritus indiget illa
Non bñ pascuntur cum nihil alter habet
Nō discūt q̄cunqz scholas vbicunqz frequentant
Nam plures veniunt vt videantur ibi
Ponit aliā pabolā dī. q̄ esca sumpta q̄cito vomit̄ z nihil pdest Itē
qñ corp⁹ comedit̄ z spūs nihil hz qd̄ pdest h. nihil em̄ pdest. qz cor⁹
p⁹ vult bona cibaria z requiē. z aia vult ieiunare. sic sunt aliq̄ q̄ ves
niūt ad scholas z nihil proficiūt. statī veniūt. statī recedūt. naz lūne
plēs q̄ veniūt vt videant̄ ibi. Lō. (qd̄ valz esca sumpra q̄ erit q̄cito
sumit̄) q̄ (nausea vexat cor. viscera laxa dolēt) Et (qñ morbo nō pati
tur medicamina i aluo). i. i vētre (nō puto eē signū vite sed necis) id
ē mortis! (Ue vēter eget dape). s. corpali (sic spūs indiget illa) s. dape
spūali. supple illi (nō pascuntur bene: cū alī). i. l. corp⁹ l. spūs (nihil hz)
supple cibi. z supple oēs (nō discūt q̄cunqz frequentāt scholas vbicunqz)
.i. i. q̄cunqz loco nā plures ibi veniunt vt videant̄) z non vt discant
Bos semel est vitulus. semel est canis ipse castellus
Lur homo bis puer est. quem semel esse licet
De puero natura senem facit vt petit ordo
Sed vitium pueri de sene redit idem
Non est barbati plaustrello iungere mures
Nec casu tali multiplicare vices
Bis puer est homo. virqz semel. quē viribus vna
Lum sensu lassis alba senecta domat
Ponit aliā pabolā dī. q̄ bos ē semel vitul⁹ z canis est semel canicul⁹
qre q̄ hō ē bis puer. qz sepe redit ad infantiā p̄mā Et postea dī. q̄ pu
eri solēt iūgere plaustrō mures. s. hō nō p̄inz barbato viro Lōcludit
q̄ q̄ hō bis ē puer. s. n̄ ē nisi semel vir qñ scz viret frutibz Lō. (Bos
ē semel vitul⁹. ipse canis ē semel canicul⁹. cur hō ē bis puer. quē lz esse
semel. Natura facit senē de puero vt ordo petit. s. idē vitium pueri re
dit de sene Nō ē barbati iūgere mures plaustrello). i. plaustrō nec ta
li casu multiplicare vices (qz hō bis ē puer. z semel vir. quē alba sene
ctus domat. viribz lassis vna cū sensu). i. cum sensibz exterioribus.
Sepe molosus ouem tollit de fauce leonum
Ut raptam comedat non vt abiere sinat
Quid refert. an ab hostelupo. moriatur an illo

Doctrinale altum

Cum dentes eque sint utriusq; graues
In multis similes ratio p̄siderat actus
De quibus exptus dicere vera potest
Res hominum seuus defendit ab hostibus Alcon
Ut sibi non alijs res tueatur eas

Ponit aliā pabolā di. q̄ molosus ē canis q̄ sepe ouē tollit de ore lupoz. n̄ vt eā liberz. s; vt comedat. Al sili sunt aliq; boies q̄ p̄cūit sub ditos suos ab alijs vt ip̄met deuoret eos. Lō. (molosus tollit sepe ouē de fauce lupoz. n̄ vt sinar abire. s; vt raptā) ouē comedat. Quid refert an)ouis (moriat a lupo an ab illo) scilicet moloso (cū dentes) utriusq; sint eque graues. Ratio p̄siderat siles act⁹ i multis rebz. de q̄bus exptus potest dicere s̄ba. Seuus alcon defendit res hoim ab hostibus. vt ipse tueatur eas sibi z non alijs)

Simplex cecus phibetur ducere cecum
Nec cecus cecum ducat in antra suum
Sed tamen insanum prohibere nequim⁹ alanū
Quin cecos dubio ducere calle velit
Non querit q̄ turpe pedes offendat eundo
Sed quid tam pauci nocte sequuntur eum
Miror z ammiror q̄ iter lucis arripit ille
Quem nunq̄ constat scisse vel isse viam

In ista pre antoz seipm excusat z reprehendit di. q̄ cec⁹ nō debz ducere cecū ne abo cadāt in foueā. Sed tñ non debem⁹ phibere insanuz alanū. quin ducat cecos dubio calle. i. p̄ obscuras pabolas. Et nō q̄ rit q̄ turpe offendat pedes suos eūdo. s; q̄rit q̄re tā pauci sequūt eū nocte. Et ammiror q̄ ille arripit viā lucis quem nō p̄stat viam scis/ uisse aut iuisse. Lō. (cecus phibet simplr ducere cecū. nec cecus ducat cecū suū in antra). i. in foueā. Sed tñ nō debemus phibere insanū alanū. i. furiosuz alanum (quin velit ducere cecos). i. rudes (calle dubio). i. doctrina obscura. Et (nō q̄rit q̄ turpe offendat pedes eundo. sed) supple queritur (quod tā pauci sequūt eū nocte. miroz z ammiror q̄ ille arripit iter lucis. quem nunq̄ p̄stat scisse vel isse viam)
Ad bellum quia durus erat migravit achilles
Egista thalamos ingrediente domi

Parabolaz Alani

Qui iacet in plumis nil durtus passus in illis
 Non valet assuetus vix tolerare malum
 Imbribus et ventis mutat gena lassa colorem
 Vitur et leuiter sole tenella cutis

Mollibus assuetus clipeum bene nā gerit armis
 Nec retinet gladium firmiter vncta manus

Pōit aliā pabolā dī. q̄ illi q̄ nō sūt delicate nutriti sūt fortes. 2 dat nob̄ exēplū pachillē. qz achilles nō fuit bñ nutrit⁹. 2 iō fuit bñ fort⁹ ad bellādū. sed egit⁹ fuit bñ nutrit⁹ 2 iō fuit luxuriōs⁹. vñ dr. q̄ iacz ī pluīs nihil duri habet ī ill' Lō. (Achilles) ille hō) migravit ad bellū. qz erat durus) Egit⁹ illo viro (igrediēte thalamos domi) Et (vir q̄ iacet in pluīs. nil) p nō 2 aliqd (nō pass⁹ aliqd duri in ill' scz pluīs 2 supple rat' vir (assuet⁹) scz ī pluīs (nō v3 tolerare). i. sustinere (malū) .i. aduersitates Et (gena lassa ymbribus 2 ventis). id est. p ymbres 2 vētos (mutat colozē). i. pulchritudinē (2 tenella cutis). i. tenera pell' vñ leuiter sole) a sole. Et supple hō. assuet⁹ mollibz armis nō bene gerit clipeū. Nec manus vncta). i. mollis (nō firmē retinet gladiū)

Non omnis socius fidus est. nā omne fidele

Pectus. nā omni me sociare volo

Qui socius valet esse meus. nā alter 2 idem

Fiat ego. qui nō est satis alter ego

Non teneo socium qui scit quod nescio. vel qui

Id quod habeo me preter illud habet

Cum socio socius deliberat omnia doctus

Cū sibi p̄cordant consona corda duo

Pōit aliā pabolā dī. q̄ nō oīs socius ē fidel. nec etiā oē pect⁹ ē fidele. imo q̄ vult eē bon⁹ soci⁹ d3 eē fidel. 2 iō q̄ vult eē soci⁹ mecū nō sit aliter q̄ ego. qz q̄ est alter q̄ ego non est socius mecum Construe Non omnis socius est fidus nec omne pectus est fidele) quare (non volo me sociare omni) homini. et supple ille (qui valet esse soci⁹ meus fiat idem ego et non alter) q̄ ego. Et supple ille (non est satis al/ ter ego. qui non) supple facit hoc Et (non teneo) illum (socium) meuz (qui scit quod) ego nescio. vel qui id quod) ego (nō habeo) preter me habet illud) quia doctus socius deliberat omnia cum socio) suo (cū) id est ex quo (duo corda consona p̄cordant sibi

Doctriuale Altum

Crastinus ingrato procrastinat omnia more
Et de cras vno cras mihi mille facit
Cur hodie non multiplicat qui multiplicat cras
Nonne dies solem signat uterq; suum
Post hodie cras esse solet cum sole reductum
Sed nō cras illud quod mihi spondet habet
Cras illud nunq̄. nec sol orietur in illo
Cum cras venturum sit sine fine suum

¶ Ponit aliam pabolā dī. q̄ erat quidā homo q̄ vocabat̄ crastinus
z semp̄ spondebat suis aliquid dare pro cras. z nūq̄ deueniebat ad
illud cras. qz̄ semper dicebat cras habebitis. z nūq̄ puenit ad actū
nec etiā in corde habuit ad tradendum. Construe crastinus) il
le vir sic dicitur (procrastinat). i. de cras in cras promittit supple mi
hi (oīa more). i. in cōsuetudine (ingrato. z supple crastinus (facit mihi
mille cras de vno cras). i. de vno die crastino (Lur). i. quare supple il
le (nō multiplicat hodie qui multiplicat cras. Nonne) quasi diceret
ita (uterq; dies). i. quilibet dies (signat). i. habet (suum solē) q̄a (cras
soler esse reductum cum sole post hodie) id est post hodiernum diem
(Sed cras nō habet illud quod mihi spondet). i. promittit. qz̄ illud
cras nunq̄. supple erit (nec sol oriet̄ in illo) supple cras (cum suū cras
venturū sit sine fine) id est sine termino

Capitulum quintum

On sunt digna coli quecūq; colitur in orbe
Iugera. nec fodi vinea queq; manu
Quid prodest parare solum vel fodere vitem
Cum nihil hoc fructus. nil ferat illa meri
Incultus requiescat ager sterilibq; quiescat
Ut vitis nunq̄ vindemianda mihi
A simili cessare proba debere datorem
Qui colit indignos. z sua tradit eis
Qui sua dat dignis. serit z metit unit z amplat
Indignis vero res data tota perit

Parabolarum Alanī

¶ Hoc est quintū caplm huius libri, in quo procedit p decē z decēz
vsus, et p̄r diuidi in tot ptes q̄t sunt p̄ricule, vt patebit i legēdo lr̄az
p̄mo ponit sentētia p̄verbialē z d̄r, q̄d p̄dest arare vel fodere terrā
vel vitē sterilē, i. nō facientē fructū, z d̄r q̄ nō p̄dest, q̄ null^o fructus
procedit de illa sterili terre vel vitē. Et̄ia ad p̄positū, q̄d p̄dest dare
bona sua hoibz p̄auis vel malis, perdit oīa illa, q̄z p̄auis nō curant
nec memorant. Sed ille qui dat bonis hoibz nō p̄dit, imo serit me/
rit vnit z āplat Lon. (q̄nīq̄z iugera), i. q̄libz spacia terre (q̄ colunt in
orbe nō sunt digna coli), i. arari (nec) p̄ z nō, z (q̄q̄z vinea) nō ē digna
(fodi manu), i. cū manibz Quid p̄dest pare solū, i. terraz (vel fodere
vitē), i. vinea (nihil) p̄ nō z aliq̄d (cū h̄), s. solū (nō ferat), i. nō faciat ali
q̄d fructus), i. p̄fici, z (illa), s. vinea nil ferat meri), i. vini Ergo (ager
iustus), i. infuuctuosus (q̄scat) z (steril vitis nūq̄z, nō ē vnq̄z (vinde/
mianda mibi), i. a me (A silī p̄bo datorē debere cessare q̄ colit indi/
gnos, z q̄ tradit eis sua bona, et sup̄le ille (q̄ dat sua) bōa (dignis serit
merit, vnit z amplat (bona sua (Res s̄o data indignis perit tota)
i. totaliter

Nos asinus ridere facit dum more leonis
Pingitur, z vulpes subdola cogit idem
Eruat hic pellem qua se putat esse leonem
Ut patiens oneris iusta sequatur heri
Hortor z vt vulpes propria sub pelle quiescat
Ne moueat risum pelle leonis ouas
Inflando se rana boui par esse volebat
Mleisci pullos quos pede pressit aquis
Nisi bos iurauit ranunculus ante creparet
Per medium q̄s par efficeretur ei

¶ Ponit aliam parabolam dicens, q̄ asinus facit nos ridere dūz
pingitur more leonis, quia leo est rex animalium, Et̄iam vulpes in
duit pellem leonis, et vult esse leo per fraudem, Dicit ergo, q̄ vul/
pes stabit sub p̄aua pelle, z asinus portabit blada ad molēdinū q̄a
p̄inet ad eos Itē accidit q̄z bos ibat p̄ campos z iuenit ranā, cui bos
occidit suos ranū culos Quapropt rana indignata cupiebat fieri
eq̄l boui vt se vlāceret d̄ ranūcul suis z cepit se inflare adeo q̄ medū
crepuit Lon. (asinus facit nos ridere dū pingit more leonis, et vul/
pes s̄bdola cogit idē), s. nos ridere (hic), s. asin^o (eruat pellē q̄ se putat

Doctrinale Altum

esse leonem. vt patiens oneris sequatur iussa) id est precepta (beri) id est domini. Et supple ego (hortor: vt vulpes quietescat sub propria pelle) et non aliena (ne ouans) id est gaudens (pelle leonis moueat risus) id est derisionem. Et (rana volebat esse par) id est similis (boui se inflando) rana in quas volebat (ylcisci) id est vindicare (pillos quos) bos (pressit aquis) in aquis (pede) id est cum pede (Alit bos iurauit) vt (raniculus ante creparet per medium quod efficeretur par) id est similis (ci) scilicet boui

Surgentem drusus festinat radere barbam

Ne noceat lippe vocibus umbra gene

Apponit speculum. speculo monstrate relictos

Forficibus tollit forpicibusque pilos

Et ne prurigo caput occupet omnibus horis

Lotricem promptam (que lauet illud) habet

Præterea faciebus aquam manibusque ministrat

Quotidie scopis a scobe tecta piat

Hoc facit exterius. sed sordes colligit intus

Nec sibi crescentes radere curat eas

Ponit alia pabola di. q. barbitosor: qda noie drusus parat barba ne noceat. et apponit speculu ante eos qs parat. et hz lotrice q mudat domu inten? Et dr auro: q iste qui mundat domum exterius non mundat eam interius. quia est plenus peccatis. Construe (drusus) ille barbitosor: (festinat radere barbam surgentem. ne umbra lippe gene noceat vocibus. apponit speculum. et tollit pilos relictos forficibus et forpicibus speculo monstrate) Et supple barbitosor: (habet lotricem promptam que lauet caput. ne prurigo occupet illud omnibus horis) et supple lotrix: (preterea ministrat faciebus aquam manibus) .i. cum manibus. et supple lotrix: (piat) id est mundat (quotidie tecta scopis) id est cu scopis (a scobe) id est ab immudicie (h facit exteri. sed intus colligit sordes) .i. peccata (nec curat eas reddere crescentes sibi)

Constat vt illa manus primo perpulchra lauetur

Que sibi presumit vasa lauare dei

Munda manus mundum vas qd lauat efficit illd

Sordida sordidius qz foret ante facit

Tacta luto subducta sibi trahit insita sordes

Parabolarum Alani

Et nigra fit subito que prius alba fuit
 Non me verrucas iuste reprehendit habentes
 Qui sibi portant tubera parcat homo
 Ulceribus plenum primo se liberet ipsum
 Postea verrucas rideat ille meas

Poit alia pabolā di. q̄ certū est q̄ illa manus pulchra lauef. q̄ p̄su-
 mir laurare vasa dei. qz notum est satis q̄ si manus fuerit immunda
 vas qd̄ lauabit erit immundū. Lōcludit ergo. si manus nigra po-
 natur in luto turpi tūc efficiet turpioz. Itē homo q̄ habet verrucas
 in manu non debet me deridere si ego habeam eas. qz si diceret qre
 tu habes verrucas. possem etiam dicere quare tu habes Sed qn̄ q̄s
 est purus tunc bene pōt reprehendere alios Lon. (Constat). i. certū
 est (vt illa manus p̄ pulchra lauef p̄mo que p̄sumit sibi lauare va-
 sa dei) qz (munda manus efficit). i. facit (illud vas mūdum qd̄ lauar)
 z manus (sordida facit) vas sordidius q̄ ante foret. i. fuit. et supple
 manus (tracta luto (z subducta) atqz (instita) supple luto (trahit sibi loz
 des). i. putredines; z supple manus (fit subito nigra q̄ prius fuit al-
 ba) Sic (homo non iuste reprehendit me habentem verrucas. qui
 parcat sibi portatū tubera) .i. gibbos. Ergo hō (liberet primo seipm
 vlceryb plenum. z postea ille rideat). i. derideat (verrucas meas)

Nemo potest pugilem neru prosternere fortent

Ni lucte patiens aggrediatur eum

Nunq̄ formose cecidissent menia troie

Ni ceptus fuerit quō cecidere labor

Incipiat quicunqz cupit bonus z pius esse

Dimidium facti qui bene cepit habet

Quomodo fiat opus nisi primitus incipiatur

Omnia principium constat habere suum

Audacem fortuna iuuat. nil grande cor audax

Terret. nil animi quicquid abhorret habet

Ponit alia pabolā di. q̄ nemo p̄t p̄sternere forte pugilē neru. i. in lu-
 tra. nisi egrediat fortē l̄ sit paties dūtedo se p̄sternere i frā. sicut me-
 nia troie nūq̄ cecidissent nisi labor fuisset icēpt⁹ q̄ ceciderūt. Et ille icē-
 piat bñ q̄cūqz cupit eē bon⁹ z pi⁹ qz q̄ bñ icēpit iā idū effcūs hz qz
 qd̄ noua testa caput iuefata sapit. qz d̄s d̄t. icipe z ego iuuabo te. iō

¶

Doctriuale Altum

vultcludere q̄ fortuna iuuat audacē Lon. (nemo p̄t. p̄sternere). i. supare (nec̄u luce). i. in gressu certaminis (forte pugilē. ni) p̄ nisi (paries aggrediat eū) forte Irē(menia formose troie nūq̄ cecidissent nisi labor fuisset inceptus q̄ cecidere). i. ceciderūt. Et suppleille (iniciat q̄cumq̄ cupit esse bonus z pius) q̄ (q̄ bñ incepti h̄z dimidiū facti). i. effectus (Quō opus fiet nisi incipiatur p̄mitus) q̄ p̄stat om̄ia habere suuz p̄ncipiū) Et fortuna iuuat audaces. nil) pro nō z aliq̄d z (aliquid grande non terret cor audax nil) p̄ nō z aliq̄d (quicquid ab horret nō habet aliq̄d animi) magnanimitatis

Non potis est magnus gibbo prohibēte camelus

Pertrāsire breuis leue foramen acus

Nec transire sinit locupletem ianua celi

Dum cogit miserum sistere pondus opus

Cur anime mortē tam prauo corde requirit

Cur sibi quod tollit viuere captat homo

Felix est pauper quem pauperat ipsa voluntas

Non est quod terga cum petit alta grauet

Nec latro nec preda nec fur. vaser insidiatur

Dum capit assumptas absq̄ timore vias

Ponit aliā pabolā di. q̄ camelus hñs gibbū in dorso nō p̄t transire p̄ foramē acus. Et iā d̄t q̄ mirū est locupletē intrare regnū celorum iō est differētia. q̄z aliqui sunt de bona fide z aliq̄ nō. Dē m̄ d̄t. q̄ ille q̄ est paup̄ volūtate est felix. s̄z q̄ nō est volūtate paup̄ ē infelix. q̄z si paup̄ vadat. p̄ nemora vel p̄ alium locū vadit leuiter. et diues nō. sed sp̄ timer amittere suas diuitias nec vult gaudere Lon. (camel⁹ magnus nō est potis). i. potens (pertransire foramen acus breuis). i. parui (Nec ianua celi non sinit locupletē trāsire). i. intrare (dū pōd⁹ opus). i. diuitiarum (cogit miserum sistere) id est stare (Cur homo requirit mortē anime tam prauo corde). i. cum iniqua p̄scia. (Cur hō tollit sibi) illud (quod captat viuere). i. vitā. Et ille (paup̄ ē felix quē ipsa voluntas pauperat). i. pauperē facit. Et (non est quod grauet terga). i. decipiat (cū petit alta). i. celestia (Nec latro. nec preda. nec fur nec vaser). i. cautus vel subtilis (insidiatur) insidias ponit (dūz capit vias assumptas absq̄ timore)

Mille vie ducunt hominē per secula thomam

Qui dominū toto querere corde volunt

Parabolarum alani

Est via que ducit montes directa per altos

Depribus et spinis arduitate grauis

Est quoque nonnullus callis quem callucus asper

Asperat et plantas quotidianus arat

Est via per ponthum via per deserta per imas

Valles per scopulos per loca dura pedi

Per nemus et latebras per lustra timenda ferarum

Per spinas tribulos per luculenta vaga

Ponit aliam parabolam dicens quod multe vie ducunt hominem romam etiam qui vult querere dominum ex toto corde suo via directa est que surgit per altos montes et nonnullus callis id est aliquis callis parvus siue lapis super aspera Etiam via est per ponthum per deserta ut apparet in textu id est concludit quod multe sunt vie ad eundem ad paradysum quod aliquid vadunt per elemosinas et aliquid per peregrinationes et sic de alijs Lon. (mille vie ducunt homines romam per secula qui volunt querere toto corde dominum via est directa que ducit per montes altos (via est) vepribus et spinis grauis arduitate) id est altitudine (quoque) id est certe nonnullus callis id est aliquis (est) que asper calculus id est paruus lapis (asperat et arat quotidianus) supple calculus (platas via est) per ponthum (via) supple est (per deserta) via est (per loca dura pedi) via est (per nemus) via est (per latebras) via est (per vaga luculenta) via est (per spinas et tribulos) via est (per lustra timenda ferarum)

Semp hiat coruus semperque cadauera captat

Semp amat mortem mors quoque pascit eum

Quem sua debilitas et quem premit ipsa senectus

Iustificat illum cum putat ipse mori

Non solum coruus moriturum se insidiatur

Maxima pars hominum iam facit illud idem

Filius ante mortem patris optat ut heres

Fiat et ut miseram lege capescat opes

Procholor in clerum transit dolor et scelus illud

Hic emit ecclesiam dum tenet alter eam

Ponit aliam parabolam dicens quod semper coruus hiat ut habeat ca-

Doctrinale Altum

dauera. amat mortē sp. vt mors pascat eū. etiā ille quē debilitas sua p̄mit. 2 ille quē senectus p̄mit letificat eū. Irē nō insidiat coru⁹ solū morturū. qz maxia ps hoim facit hoc. qz filius optat mortē patris vt scz capescat multas res 2 opes. sed ille dolor existens inter laicos iam trāsit in clerū. qz vnus emitt ecciaz dū alter adhuc viuit. Lon. (coruus hiat sp 2 captat). i. cupit (cadauera. amat sp mortē. qz). i. cerz/ re (mors pascit euz. 2 quē sua debilitas 2 quē sua senectus p̄mit: letificat illū) supple coruū. qz (ipe putat mori) scz p̄dictos coruos nō solū insidiat mortuis. pars maxia hoim facit hoc iā. i. nūc (illud idē. filius optat). i. desiderat (mortē patris ante diem). i. an̄ tempus (vt fiat heres 2 habeat multas opes). i. diuitias (p̄ch dolor illud sces/ lus transire). i. succedit (in dez: dū) pro qñ (alter tenet ecciaz. 2 hic) scz alius (2 mit eam)

Bis bos pcutitur dum ferrū sentit acutū

Si contra stimulum calcitret ipse suum

Efficit ex vno duo vulnera vulnere ferrū

Ulterior prima peior 2 ictus erit

Cur igitur domino serui parere creati

In dominū rabie pectoris arma leuant

Hic furor. hec rabies. hec indignatio risum

Debet. 2 inuisum querit habere malum

Dū caput oppositū domino stomachante tenebit

Graviter euasit vincula dauus heri

¶ Ponit aliā pabolaz dicens. q bos pcutitur dum calcitrat contra stimulum 2 facit duo vulnera ex vno vulnere 2 ulterior ictus est primo. ergo cum serui coacti parere domino: leuant pectoris rabie contra eum. hic furor. hec rabies. hec indignatio mouet nos in risum. s̄ deo concludit q nos debemus facere sicut faciebat ille seruus qui erat patiens coram domino suo: quia cum dominus suus irascebat: tur sibi. patienter sustulit omnia facta domini. Construe (bos pcutitur bis dum sentit ferrum acutum). i. asperum. 2 (si ipse) scz bos calcitrat contra stimulum suum ferrum efficit id est facit (duo vulnera. ex vno vulnere: 2 ictus ulterior) id est posterior (est peior primo.

Lur igitur serui creati parere) id est obedire (domino leuant

Parabolarum Alani

arma contra dominū suum rabie pectoris. hic furor. hec rabies hec indignatio preber risum. ⁊ querit habere malum inuisum) supple ille seruus (euasit suauiter vincula heri) id ē domini (dū tenebit caput oppositū). i. prouum. ⁊ hoc (domino stomachante). i. arascere

Immomentaneo non est modus immoderato
Dum baratro donat quicquid habere potest
Non minus excedit normā rationis auarus
Dum nil expendens semper aceruat opes
Nemo sequatur eos. quoniam viciosus uterq;
Est via quam virtus inter utrumq; docet
Hic canis ille lupus cum carnem deuorat alter
Vulpes ut occultet seu canis alter opes
Frontibus aduersis pugnancia chrimina secum
Vitet. qui vite capere curat iter

¶ Ponit parabolam dicens q̄ sicut imomentaneus immoderate sua exponit. sic non minus auarus excedit viam rationis sua nimis stricte retinendo: ⁊ sic nullus sequatur eos. sed tenendum est modicum. Et dicit q̄ immomentaneus assimulatur cane. Postea dicit q̄ ille qui vult capere iter vite: chrimina vitet pugnātia frontibus aduersis. Construe. (modus non est imomentaneo imoderato. dū donat baratro) id est inferno (quicquid potest habere. auarus nō minus excedit normam rationis. dum nihil expendens semp aceruat opes) id ē accumulac diuitias (nemo sequatur eos) qm̄ uterq; est viciosus: via est quam virtus inter vtrūq; docet. hic canis) id est p̄m^o viuit sicut canis (ille) id est alter est (lupus. cum alter deuorat carnes vt vulpes seu canis alter occultat opes) id est diuitias (crimina pugnancia secum frontibus aduersis vitet. qui curat cape iter vite)

Capitulum sextum.

Iquis arare sibi fructuosum curat agellum
Et mandare suum postea semen ei
Primitus extirpet spinas. que fructibus obsunt
Et vepres si que sint ibi falce metet
Obsunt ⁊ filices. cilices delere nociuas
Studet. qui segetes purificare volet

Doctriuale Altum

Non segetes quocumque solum cum semine profert

Emergunt sordes luxuriantem fimo

Cura vigil bene curat agros incuria quippe

Reddit eos steriles unde poeta refert

Neglectis vrendo filix innascitur agris

Per filicem vicium denotat ipse vici

¶ Istud est sextum capitulum et ultimum huius libri in quo autor procedit per
duodecim versus numerando se sua documenta. Et potest dividi in plu-
res partes que prebentur in processu. Primo dicitur quod ille qui vult arare agellum
suum et mandare ei semen suum. Debet penitus et prius extirpare spinas que
obstant frugibus. et metat vepres falce que sunt ibi. Postea dicitur quod qui vult
capere corpus christi. debet esse mundus et mundare conscientiam suam. Longe
si quis curat arare sibi agellum. id est agrum fructuosum. et supple curat (man-
dare postea ei semen suum. extirper). id est eradicet (punitur spinas que ob-
stant frugibus). id est nocent (et si que vepres). id est tribulos (sibi sunt. metet
falce) tali instrumento (qui vult purificare segetes. studeat delere noci-
uas cisticas et filices) supple que obstant non est seges (quocumque sola) id est
terra (profert cum semine fimo luxuriantem emergunt sordes. vigil cu-
ra bene curat agros. quippe). id est certe (reddit eos steriles incuria unde
poeta refert) id est dicitur (felix vrenda innascitur agris neglectis. vicius
vici). id est homo (ipse denotat) id est est purat (per filicem) per talem herbam.

Nescit homo quid dulcis habet dulcedinis esca

Qui nunquam didicit. quid foret ipsa fames

Post sitis ardorem post esuriam duo nobis

Dulcia sunt valde potus et ipse cibus

Dulcius herescunt humano mella palato

Si malus hoc ipsum mordeat ante sapor

Qui patitur frigus calidos veneratur amictus

Qui morbum magnum sorte salutis ouat

Qui bona falsa soli considerat et bona celi

Falsa sinat penitus. et bona vera petat

Pectus ab illicitis et casibus eruat orbis

Qui vult in celis anticipare locum

¶ Dicitur aliam parabolam dicitur quod homo qui nunquam habuit famam nescit cognosce

Parabolarum Alani

re dulcedine efce. 2 q cibo 2 pot^o sunt duo valde dulcia. 2 d^r etiaz q
hō postq̄ gustauit res amaras sunt sibi postmodū placidiora. Et q̄
p̄siderat bona celi 2 falsa bona soli. i. mūdi. debet dimittere falsa et
petere vera bona. Et d^r etiaz q̄. q̄ vult anticipare locū in paradiso debz
se cauere ab illicitis casibz 2 factis exuendo se anteq̄ moriat ab ipis
2 mūdādo p̄scientiā suā. Lon. (nescit hō qd̄ dulcis efca). i. cibo (ha
beat dulcedinis. q̄ nūq̄ didicit qd̄ ipa fames foret). i. esset (potus 2
ipe cibo dulcia sunt nobis valde post ardore sitis). i. post esurie (mel
la herescit dulc^o palato humano si mal^o sapor mordeat ipm̄ are h̄)
.i. ante dulce sapore. supple ille (q̄ patit frig^o veniat calidos amict^o)
2 ille (q̄) supple patit (magnū morbū) ouat forte salutis. Qui conside
rat bona soli. i. tre (esse falsa. 2 bona celi esse vera sinat. id ē dimittat
(penit^o falsa 2 petat bona vera) supple ille (exuat pect^o a casibz). i. sce/
leribz oibus q̄ volz anticipare). i. obrinere (locū i cel) An^o Nō memi
nit dulcia q̄ non gustauit amara Nescit homo plenus vitaz quam
ducit egenus.

Non bene viuit homo. quem rerum sollicitudo;

Torquet 2 examinat nocte dieq̄ metus

Non bene securus dormit q̄ perdere vitam

Una cum rebus quas habet ipse timet

Unde p̄ exemplum legimus mōstrasse tyrānum

Qui non ut dicit verna beatus erit

Ad foueam ductus supra caput ipsius ensis

Pendebat. tenui vir. retinente filo

Huic dapi p̄iunctam restem p̄cepit et aulus

Non erat his. quoniā vidit utriusq̄ necem

Sic ait est de me lapsum casumq̄ timente

Est certum propria morte vel hoste mori

Pōt vnā pabolā di. q̄ nō bñ viuit hō quē torquet sollicitudo. 2 me
tus seu timor examinat die ac nocte. etiā ille nūq̄ dormit secur^o qui
dubitat pdere vitā cū diuitijs suis. Unde erat quidā hō q̄ vocabat̄
tyrann^o. ille erat i aliqua aqua 2 habebat sitim nec audebat potare
habebat pomū supra nasum 2 nō audebat comedere. quia habebat
ensem supra caput suum. Sic est de diuite qui semper timet de ini
mico ¶ Lon. (homo non viuit bene quē sollicitudo rerū torquet). i.
molestat (2 metus examinat die 2 nocte) supple ille (non bene

Doctrinale altum

domit securus qui timet perdere vitam vna) id est pariter (cum res/
bus quas ipse habet vnde legimus per exemplum) id est per simili/
tudinem (monstrasse tyrannum q̄ verna) id est famulus. (vt dicit nō
erit beatus) supple tyrannus (ductus ad foueam pendeat supra ca/
put ipsius) supple tyranni (ensis) id est gladius (retinente vix tenui fi/
lo) supple tyrannus (percepit restem) id est cordam (coniunctam huic da/
pi) et supple tyrannus (non erat ausus) supple comedere (quoniam vi/
dit vtriusq̄ nece) scilicet ensis et corde. (et dicit sic de me) et hoc (time
te causū q̄) pro et (lapsū. certū ē mori ppria morte vt hoste). i. ab hoste

Ad mala facta malus socius sociū trahit. z sic

Fit malus z nequā qui fuit ante bonus

Nec mix: quoniā velocior ad mala pes est

Q̄ sit ad illud opus quod deus optat agi

Ima petit leuius q̄ surgat ad ardua pondus

Quod vix de terra colla bouina trahunt

Nōne boues q̄ plustra trahunt q̄nq̄ trahuntur

Dum rota decliuo tramite mota ruit

Cum trahit hec sursum quātū valet ille deorsum

Impedit hec illum retroq̄ sepe ruit

Nā magis ē pnū celsa de vertice sumptum

Q̄ quod ab occidua valle resurgit iter

¶ Ponit aliam parabolam dicens. q̄ malus socius trahit bonum
ad se. et fit malus et nequaz qui fuerat ante bonus. nec est mirum qz
pes hominis velocior est ad malum q̄ ad bonum. et q̄ ad illud qd
deus optat agi. Dicit etiam q̄ pondus graue leuius tendit ad ima
q̄ ad ardua. et etiam boues trahentes currum aliquando trahuntur
Ideo dicit q̄ ille qui vult esse bonus et iustus non debet sequi ma/
los. Construet (socius malus trahit bonum socium ad mala) supple
opera. et (fit malus et nequam qui fuit ante bonus. Nec est mirum)
id est non debes mirari (quoniam) pro quia (pes) scilicet hominis (ē
velocior ad mala) supple opera (q̄ sit ad illud quod deus optat agi)
id est desiderat fieri (pondus petit ima) id est inferiora leuius q̄ sur
gat in ardua. quod (supple pondus (colla bouina trahunt vix de ter/
ra. nonne boues qui trahunt plustra trahuntur quandoq̄. dum ro
ta mota ruit). i. cadit (decliuo tramite. cū hec trahit sursum quātū
valet: illa deorsum. hec) scilicet rota (impedit illum. q̄) pro et cadit se

Parabolarū Alani

per retro iter sumptū de vertice cello. non est magis pronū. q̄ (supple
illud (quod surgit de occidua valle)

Aduena siluarum si bestia forte caninam

Incidit in turbam nōne peribit ibi

Nonne chilindoz moriuntur moribus illi

Quos via vel casus protrahit inter eos

Quis nisi sit serpens serpentibus associatur

Cum grauiter pugnāt id quod inheret eis

Marcescunt flores ⁊ gramina mortificantur

Que solo tactu fusa venena cremant

Hos inter pueros dubios gens martia ponit

Utrum se geniti sint ita scire volens

Illis nāq; solis parcutit. ut dicitur. angues

Dum sibi blandicijs oris amicat eos

Pōit aliā pabolā dī. q̄ si bestia aduena siluaz cadat inter turbā ca/
ninā: nōne peribit ibi. S ic aliq̄ reges habent leones. ⁊ qñ volūt scī
re vtz bō sit bonus vel malus ponunt ipm̄ inter leones. ⁊ si talis sit
p̄auus cito ē mortuus: si sit bonus ip̄i dimitunt eū. Eriā aliq̄ so/
lent ponere ante tales leones pueros eoz. volentes p̄scrutari an sint
ab ip̄is geniti. Lon. (nōne). i. nunq̄d (si bestia aduena siluaz). i. alie
na (cadat i turbā caninā p̄bit ibi). i. capiet (nōne illi moriunt mori/
bus chilindoz). i. illoz serpētuz (quos via vel casus protrahit). i. du
cir (inter eos) supple chilindros (quis associat serpētib; nisi sit serps.
cū grauiter pugnāt id qd̄ iheret eis). i. adheret serpētib;. (marcescūt
flores ⁊ gramina mortificant. q̄ venena cremāt solo tactu. gēs mar/
tia) cal' p̄plus (ponit pueros dubios inter bec) supple venena (volens
ira). i. taliter (scire vtz sint geniti. se). i. a se (angues parcutit ill' sol) sup/
ple legitimis pueris (vt d̄: dū) supple āguis (amicat eos blādicijis or'

Dum curuare potes vel curuā tendere vgam

Fac vt ad libitū stet tua planta tuum

Cum vetus in magnū fuerit solidata vigorem

Non leuiter flectes imperiale caput

Rursus si tortam patieris surgere primū

Doctrinale altum

Semper ut est primo torta manebit eam

Sic homo dum puer est doceatur iussa tenere

Ne ex assuetis imbuat ille malis

Argillam figulis quibus mutauerit ollam

Sed sicce formam non adhibere potest

Cervinam pellem latrat per tecta catellus

Primitus ad silvas doctus ut ire queat

¶ Ponit aliam parabolam dicit quod plantam tuam curuabis ad placitum tuum dum recens et adhuc iuuenis sit. quod si velis eam curuare quamdo erit robustior et magna non posses. Et ista dicit quod quando puer est iuuenis debes ipsum bonis moribus assuefacere. Item dicit quod figulus non potest facere formam ollae dum terra est sicca. sed dum est humida facit voluntatem suam. Item parum canis latrat propter tectam pellam cervinam coram ipso. ut queat ire doctus ad silvas. Item. (fac ut tua planta sit ad libitum tuum dum potes curuare ipsam) supple quod cum verum fuerit solidata in vigorem magnam non fleces libenter caput imperiale. Rursus si primam. id est in principio patiens surgere tortam. id est curuam (per ea). id est plantam (manebit torta. ut est primo. Sic homo dum puer est doceatur tenere iussa). id est precepta (ne ille) supple puer (imbuat malis assuetis). id est consuetudinibus. et (quibus figulus) mutauerit ollam argille. id est de tali forma factam (sed non potest adhibere formam sicca) supple terre (catellus latrat. pellem cervinam per tecta primitus. ut queat) id est potest ire doctus ad silvas). id est ad nemora

Tres seruos tribus usque modis seruire videmus

Non uni domino tres simul immo tribus

Est nam. qui vite fidei mercede future

Subiacet imperiis obsequiisque dei

Hic seruus non est. quoniam qui freno salubris

Iusticie patitur. liber et altus erit

Est quoque qui misero subiectus paret hominello

Ut quodam primi constitutere patres

Non tamen huic totum sibi subiugat imperiosum

Interior vinculis non retinetur homo

Tertius est seruus vitio qui semper obedit

Parabolarū Alañi

Hic penitus seruus uiuit utroq; modo

Ponit aliā pabolā di. q; sunt tres serui in isto mūdo q; seruiūt trib⁹. quoz vnus seruit deo. 2 iste nō vocat pprie seruus. Alter seruit hōi. 2 iste vocatur seruus liber. Alter fuit diabolo. 2 iste pprie vocat seruus Lon. (videm⁹ tres seruos trib⁹ modis fūire. nō) supple seruiūt (vni) supple dño (imo trib⁹ nā) supple ille (q; est fides mercede dei. hic nō ē seru⁹ (supple q; ē liber (qm̄ q; panis freno iusticie salubris erit lib⁹ 2 altus. q;). i. certe (ē subiectus qui paret). i. obedit (misero homello) .i. hōi (vt pmi patres quōdaz pstituerē). i. pstituerūt (nō subiugar si/ bi hūc totū iperiosuz. hō interior). i. aia (nō retinet vinculis (tercius est seruus q; semper obedit vitio: hic) id est (seruus uiuit penit⁹ vtro q; modo) id est subq;af hoib⁹ 2 diabolo pmitendo vitia

Ut ppendiculo paries equetur oportet

Ne domus hoc ipō deficiente ruat

Quomodo stare potest titubantis machina muri

Si fundamentū debile fallat opus

Al simili. si quis sublimes tendit ad artes

Principio partes corde necesse sciat

Artes post partes veteres didicere poete

Idcirco magnum promeruerē decus

Primo dictantes 2 postes versificantes

Tendentes ferule supposuere manus

Paribus imbutos sapiētia duxit athenas

Quadruiū truiū p̄tinuando sibi

Ponit aliā pabolā di. q; si aliquis nitit facere domū. illa dom⁹ nō poterit sustineri nisi habeat bonū fundamētū. 2 q; paries siue muri equenter ppendiculo. ne muri titubātes cadant ppter defectū fundamētōz 2 opus fallat. i. deficiat Ad. postū dicit q; si ali q; tendat ad artes sublimes. necesse est vt p̄mo sciat p̄ncipia 2 p̄es cordeten⁹ q; q; nescit p̄es inuanū tendit ad artes Lon. (oportet vt paries e/ que) id est ap̄ref (perpendiculo). id est mēsurā (ne domus ruat) id est cadat (hoc ipō) s; muro (deficiēre. quō machina muri titubantis). i. tremētis (p̄ stare. si debile fundamētū opus fallat) id est destruit (A sili. si q; tendit ad sublimes artes) id est ad maiores scientias: necesse) supple ē (vt sciat p̄mo p̄es corde) id est cordetenus (veteres poete di/ dicere) id est didicerūt artes post partes. idcirco) id est iō (promeruerē

Doctrinale altum

.i. pmeruerūt (magnum decus). .i. honore (primo dicentes). .i. sponētes
(z postea significantes manus tēdentes supposuere). .i. supposuerūt (se/
rule partibz iburos sapiētia) id ē arte (continuando sibi) id est pibus
(triuo) id est scientie triuali: scz grāmatica. logica. z rethorica (qua/
druis). .i. geometriam. astrologiā. arithmetica. z musica

Illicitos miserande puer ppefce furores

Sicō qd ad mortē amouet hostis eos

Aufert his mētem miserolqz videto dolores

Altera plus istis sunt meditanda tibi

Esto memor qd puluis eris z vermibus esca

In gelida putris quando iacebis humo

Nō erit in mundo qui te velit ultra videre

Cum tua rācidior sit carne rupta caro

Cur pprio caput ense cecas cur sponte cathenas

Demonis incurris. cur sua iussa facis

Motibus assidue surgentibz obuius obsta

Nec supet. qui te sic superare putat

Hic autor poit vltimā pabolā dī sic **Q** puer miserande ppefce fu
rores illicitos. qz diabolus mouet eos vt ducant te ad mortē: aufe/
rēdo tibi mētē de his q̄ debes cogitare scz quid fueris quid sis z qd
eris: et quō tu de limo terre es factus. **Et** memor eris q̄ cras eris
puluis z cinis. et cum in terra sepultus fueris eris ip̄sis p̄mibz pu/
trida esca **Et** nō erit aliquis amicoz qui te amplius cupiat videre.
qz caro tua erit rācidior z magis putrida q̄ caro corrupta **Quare** er
go secas caput tuū pprio ense **Et** quare incurris sponte cathenas z la
queos demonis volūtatem eius implēdo **Ergo** resistere debes tēpa
tionibz z instātibz suggestionibz diaboli. ne ip̄e te vincat in pfundū
inferni te pducendo **Lon.** (**Q** miserande puer). .i. o miser hō (com
pefce). .i. repr̄ine (illicitos furores). .i. praua opera (scāto). .i. fare debes
(q̄ hostis). .i. diabolus (cōmouet). .i. ex cāta (eos) scz furores (ad mor/
tem). .i. ad eternā dānarōem. supple diabolus (aufert). .i. auertit (mētē)
.i. cogitationē (his). .i. ab his q̄ debes cogitare (qz) pro et. z (videto). .i.
cōgita (miseros dolores). .i. magnas miserias. scz huius mūdi (Alte/
ra suple miserāda (s; meditāda). .i. cogitāda (tibi) a te (plus). .i. magis
(his) scz predictis (Esto memor) id est sis recordans (q̄ eris) id est es/
fueris (puluis) id est cinis (et esca) id est abus (vermibus. quando
iacebis putris) id est putrescens (in gelida humo) id est in frigidate

Parabolarū Alani

gida terra. 2 supple aliquis homo (non erit in mundo qui velit) id ē cupiat (videre te vltra) id est amplius (cum) id est ex quo (caro tua) id est corpus tuum (sic rancidior) id est fetidior (carne rupra) id est cor/ rupra. (Lur) id est quare (secas) id est occidis (caput tuum). id ē ani/ mam tuam (proprio ense) id est proprijs operibus tuis. 2 cur incur/ ris) id est in cādis (sponte) id est voluntarie (cathenas) id est laqueos. (demonis) id est diaboli. et (cur facis sua iussa) id est suam voluntatez supple o homo tu (obuius) id est resistens (obsta) id est resiste (motibz surgentibus) id est suggestionibus instantibus (assidue). id est con/ tinue (ne) pro vt non vt supple diabolus non (superet te). i. deuincat te sibi consentiendo (qui) scz diabolus (putat) id est estimat (sic supare te) id est deuincere te.

Heu quid homo tantum querit q̄ trāsit vt umbra
Qui nunc stare putat. nunc cadit ima petens
Quid certū manet huic. nisi mors 2 mortis imago
Hunc semper sequitur. hunc tenet. huncq; trahit
Heu cur gaudet homo. cur ille superbit. 2 ad quid
Cur ducat statum. qui cinis est 2 erit
Cur cupit 2 merit. 2 cur sibi subdere temptat
Omnia. cur semper viuere posse putat
Non sic non quoniam perit illa putatio vana
Ros cadit. et vite rursus ad ima ruit
Sic stat homo vel dic quo facto cetera constāt
Quid plus sunt. vana. singula queq; nihil

Hic dicit. quid homo tantum querit cumulare diuitias. quia qñ credit firmiter stare tunc transit vt umbra. 2 ad ima cadit. Et nihil homini manet certū nisi mors 2 imago mortis. qz semp sequitur hominem semper trahit atq; semper tenet. Deu cur homo gaudet siue superbit. et ad quid Lur etiam ipse homo magnum ducit statū siue pompā qui cinis est 2 erit. Et cur cupit sibi subdere omnia putādo se semp viuere posse. Sz non est sic. quoniam illa putatio vana perit 2 deficit atq; cadit sicut ros 2 ruit in nihilū. 2 memoria ei⁹ perit de terra acsi nunq; fuisset super terram. Quid amplius. omnia q̄ possit homo in hoc mundo consequi vana sunt et transitoria. nec in ipsis aliquid firmitatis esse constat. Et ideo homo debet illa cupere que sunt vera et eterna bona non transitoria siue caduca. operando

Doctrinale Altum

virtuose et se exercendo in rebus pijs. et ut ipsis mediantibus possit consequi regnum celorum. quod nobis concedere dignetur qui regnat eternus et unus in secula seculorum. Amen.

Construet Deus quid id est ad quid (homo querit). i. cumulat (scilicet) supple diuitiarum et (qui) scilicet homo (transit). i. perit (ut umbra). i. ad nihilum. (qui) scilicet homo (putat nunc stare) supple firmiter. et ipse (cadit nunc petens imam). id est infimum statum (Quid certum manet huic) scilicet homini (nisi mors et imago mortis) quia mors (si sequitur hunc. semper trahit hunc. atque semper tenet hunc) scilicet hominem (Deus cur homo mo gaudet. cur ille supbit) id est exaltat se (et ad quid) supple supbit. et cur ducit statum). id est pompam (qui est cinis et erit cinis) (Cur cur) (pit) id est quare auarus est (et meritis). i. cumulat (et cur temptat subdere sibi omnia. cur semper putat). i. estimat se (posse viuere (in hoc mundo) (Non sic non sic) supple erit quoniam illa vana puratio perit ut ros) a facie solis (et ruit) id est cadit (rursus) id est iterum (ad imam vitam id est ad terminum vite) (Sic homo stat) scilicet in hoc mundo (vel dicere factum). i. quod conditione (cetera) supple opera hominis (constant). i. reputantur (quid plus sunt) nisi (singula vana) sunt. et (queque). i. quoniam facta hominis. supple sunt (nihil) id est ad nihilum reputantur.

Doctrinale altum parabolarum Mani cum
glosa finit feliciter. Impressus Dauentrie circa scho
las per me Jacobum de Breda. Anno. m. c. c. l. iij.